

Vol. X:

No. 2

11th August, 1987.

(Tuesday)

20 Sravan, 1909 S.E.

THE ANDHRA PRADESH Legislative Assembly Debates OFFICIAL REPORT CONTENTS

	PAGES
Oral Answers to Questions.	.. 119
Short Notice Questions and Answers.	.. 146
Business Laid on the Table.	.. 181
Government Bill :	
The Andhra Pradesh Agricultural University (Amendment) Bill, 1987.	—(Introduced) .. 181
Annual Financial Statement (Budget) for 1987-88.	
Demands for Grants :	181
Science, Technology and Environment.	
Irrigation.	
Minor Irrigation.	
Power Development.	
	—Moved.
Annual Financial Statement (Budget) for 1987-88.	
Demands for Grants :	.. 190
Civil Supplies Administration.	
Agriculture.	
Co-operation.	
Forests.	
Animal Husbandry and Dairy Development.	
Fisheries.	
	—Discussion Contd.

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
PRINCIPAL OFFICERS

- Speaker : .. Sri G. Narayana Rao.
- Deputy Speaker : .. Sri A. V. Suryanarayana Raju.
- Panel of Chairmen : .. Sri M. Rajaiah.
.. P. Chandra Sekhar.
.. Smt. A. Bhanumathi.
.. Smt. Y. Sita Devi.
.. Sri Azmera Govind Naik.
.. Sri Md. Jani.
- Secretary : .. Sri E. Sadasiva Reddy.
- Joint Secretaries : .. Sri A.V.G. Krishna Murthy.
.. Sri C. Venkatesan.
- Deputy Secretaries : .. Sri N. Pattabhi Rama Rao.
.. Sri P. Satyanarayana Sastry.
- Assistant Secretaries : .. 1. Sri P.V.K.L.N.V. Raghavasarma.
.. 2. Sri K. R. Gopal.
.. 3. Sri T. Muralidhara Rao.
.. 4. Sri V. V. Bhaskara Rao.
.. 5. Sri S. Suryanarayana Murthy.
.. 6. Sri B. K. Rama Rao.
.. 7. Smt. S.G. Sumitra Bai.
.. 8. Sri A. Iswara Sastry.
- Chief Reporter : .. Smt. M. V. S. Jayalakshmi.

ప్రతి సభ్యుకు ఒక రిపోర్ట్ అఫీసరు ఉన్నారు. ప్రతి నెల వారికి దాదాపు 50, 60 పేల రూపాయలు వేతనాలకింద చెల్లించవలసివస్తోంది. అయితే ఒక సీజన్లో మాత్రమే వాళ్ళు రిపోర్ట్ చేయగలుగుతున్నారు. రెండవ సీజన్లో రిపోర్ట్ చేద్దామన్నా ప్రభుత్వం దగ్గర డబ్బు లేదు, యూనివర్సిటీకి దగ్గర డబ్బు లేదు, ఫలితంగా వాళ్ళు మిగతా సీజన్లో ఐడిల్ గా కూర్చోవలసివస్తోంది. అందువల్ల దీని గురించి జాగ్రత్తగా ఆలోచించి ప్రతి సెంటిమీటూ సంవత్సరంలో కిరీం రోజులు రిపోర్టు చేసే అవకాశం కల్పించినట్లయితే ఎప్పడో 5, 6 సంవత్సరాల తరువాత వచ్చే లెక్కాలజీని ఎడ్వాన్స్ చేసుకొని 2, 3 సంవత్సరాలలో బయటకు వెళ్ళి రైతాంగానికి ఉపయోగపడే అవకాశం ఉంటుంది. ఒకసారి మన పరిస్థితి చూస్తే 1982లో తిరుపతిలో ఎగ్రికల్చరల్ కాలేజీని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది, అప్పటి నుంచి ఇప్పటివరకూ 25 సంవత్సరాలలో ఇంకా ఎగ్రికల్చరల్ కాలేజీలుగానీ, ఎగ్రికల్చరల్ సెక్టారుకు సంబంధించిన కాలేజీలుగానీ ఏర్పాటు చేయలేదు. కొత్తగా ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలు, మెడికల్ కాలేజీలు ఎన్నో వచ్చాయి. ఎక్కువ సంఖ్యలో ఇంజనీరింగ్ గ్రాడ్యుయేట్లు, మెడికల్ గ్రాడ్యుయేట్లు వస్తున్నా వ్యవసాయమే ప్రధానంగా కల ఈ రాష్ట్రంలో ఎగ్రికల్చరల్ కాలేజీలకుగానీ, వెటర్నరీ, హౌంసైన్స్, ఫీవర్స్, ఫార్మసీలకు సంబంధించిన కాలేజీలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వకపోవడం శోచనీయమని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక పోతే టిస్సూ కల్చరు విషయం తీసుకొంటే మన రాష్ట్రంలో ఎగ్రికల్చరల్ కాలేజీ వున్నా మొట్టమొదటి టిస్సూ కల్చరు రిపోర్టు ఉన్నానియూ యూనివర్సిటీ వారు టేకప్ చేయడం జరిగింది. ఈ మధ్యనే ఎగ్రికల్చరల్ యూనివర్సిటీ టిస్సూ కల్చర్ మీద కొంత దృషిని కేంద్రీకృతం చేయడం జరిగింది. అయితే ఇది చాలదు. మిగతా దేశాలలో టిస్సూ కల్చర్ దాదాపు కమ్యూనియల్ లైజ్ అయిపోయింది. ఫ్లవర్ ప్లాంట్స్, ఫ్రూట్లు ప్లాంట్స్ మొదలైనవి మల్టిప్లయ్ చేయాలంటే టిస్సూ కల్చర్ ద్వారా శీఘ్రంగా చేస్తున్నారు. ఈవేళ అయితే పాం ట్రీస్ మల్టిప్లైప్ చేస్తే కూడా టిస్సూ కల్చర్ ద్వారా జరుగుతోంది. మన దేశంలో కూడా ఇది జరుగుతోంది. దీనికి ఒక ఎయిర్ కండిషన్డ్ లాబొరేటరీ అవసరం. టోటల్ ప్రాజెక్టు ఎస్టిమేట్ 5 కోట్లు అవుతుంది. అందువల్ల 3 కోట్ల రూపాయలు వెచ్చించి ఎయిర్ కండిషన్డ్ లాబొరేటరీని ఏర్పాటుచేసి టిస్సూ కల్చరల్ రిపోర్టును టేకప్ చేస్తే అనేక విధాలైన మొక్కలను ఉత్పత్తి చేసుకొనడానికి, స్వయం సమృద్ధి సాధించడానికి అవకాశం ఉంది కాబట్టి ఈ విషయం గురించి ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను.

5-10 p. m.

శ్రీ కె. వి. మహారెడ్డి (నెల్లూరు) :—అధ్యక్షా, ఈ రోజు ప్రధానమైన వ్యవసాయానికి సంబంధించిన డిమాండు చర్చకు వచ్చింది. విచారించదగ్గ విషయమేమిటంటే, నేను కామెంట్ చేయడం కాదు, మన ముందున్న డిమాండ్లను ప్రక్కకు పెట్టి, ఏదో పేషర్ రావాలని 4, 5 నిమిషాలు మౌనంగా ఉండిపోయాం. కాని సమగ్రమైన జిల్లా విషయాలు గాని, వారు ప్రభుత్వం చేయవలసిన విషయాలు సరిగా చెప్పడం లేదు. ఇదే వద్దటి అలవాటు.

తుంది. దీన్ని కొంచెం కంట్రోలు చేసి కనీస అవసరాలు సభ దృషికి తీసుకు రావడానికి, కొంత టైమ్ తీసుకోవడం మంచిది. ఈ రోజు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండ్స్ ముఖ్యంగా రైతాంగానికి సంబంధించి డిమాండు. ముఖ్యంగా మన భారతదేశం వ్యవసాయక దేశం. అదే విధంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కూడా 80 శాతం గ్రామాల్లో ఉన్న ప్రజలందరూ వ్యవసాయంపైన ఆధారపడి ఉన్నారు. ఈ రోజు రైతే రాజు, రైతే దేశానికి వెన్నుముక, రైతే బంధువు అన్నదాతని మనం అంతా అన్నిపార్టీలవారం, ప్రభుత్వంలోకి వచ్చినవారు మాట్లాడుతూ వర్ణిస్తున్నారు. కాని, అది కేంద్ర ప్రభుత్వం కాని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు గాని రైతు యొక్క తేమాన్ని దృషిలో ఉంచుకుని సకాలంలో సరైన చర్యలు తీసుకోవడం లేదు. రైతు యొక్క దురవస్థ ఎందువల్ల అంటే, ఉద్యోగులు గాని, కార్మికులు గాని సంఘటితంగా ఉండి వారి కోరికలను, డిమాండ్లను తీర్చుకోగలగ్తే, ఇతర ఆర్గనైజేషన్లు ఉన్న విధంగా వీరికి లేవు. ఈ రైతాంగం దానికి నోచుకోలేదు. అందువల్ల ఈ రోజు రైతు సమస్యలు ఎప్పుడు చెప్పినా, ఎన్ని చెప్పినా ఇంకా మిగిలే ఉంటాయి. ఈ రోజు రైతుకు చేయవలసిన కార్యక్రమం ఏమిటి? ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్న అధిక భూమి కూడా ఈ నాడు వర్షాధారం పైన ఆధారపడి ఉంది. రైతుకు సహాయం చేయలేని పరిస్థితిలో ఉన్నది. ప్రభుత్వాలు చిన్న చూపు చూడడమే కాకుండా ప్రకృతి కూడా ఈ రైతాంగం పైపు తీవ్రమైన చిన్న చూపు చూడడంతో కరువు కాటకాలు, దుర్భిక్షం ఏర్పడుతున్నది. దుకుపవనాలు సరైన టైమ్ లో వచ్చి, రైతు ప్రైర్లను సరైన టైమ్ లో పేసుకోనే పరిస్థితిలో ఉన్నాడా? అయితే, దీనికి వ్యవసాయక కార్యక్రమం ఏమిటి? ఇది నీటి వసతులకు సంబంధించింది అయినా కూడా ఇది డిమాండులో లేదు. నీరు లేనిదే వ్యవసాయం లేదు. నీరు రైతుకు సకాలంలో ఇచ్చే పరిస్థితి మనకు లేదు. రైతు యొక్క భూమి మాడుతూనే ఉన్నది. ఏ ప్రైరు ఏ సమయంలో వెయ్యాలి అనేది మాత్రం రైతుకు సరైన నాలెడ్జి ఈనాటివరకు కూడా డిపార్టుమెంటు అందించడం లేదు. రైతుకు ఆ విధమైన ఆవగాహన ఇవ్వడం లేదు. ఈ రోజు వండించిన పంటల వివరాలు చూసినా, నేషనల్ లెవెల్ లో చూసినా దాదాపు 80 వేల కోట్ల రూపాయలు సుమారు 1/5 క్రాప్ తెగుళ్ల వల్ల నాశనం అయిపోతుంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో దాదాపు 800 కోట్ల రూపాయల విలువగల పరిధాన్యం యీ పెస్టిసైడ్స్ సరిగా లేక, సరైన నివారణ చర్యలు లేక ఈ రోజు మన రైతాంగం నష్టపోతున్నది. అనేక పర్యాయాలు ఈ పెస్టిసైడ్స్ విషయం అసెంబ్లీలో వచ్చింది. రైతును ఒక వైపున ధరల విధానంలో ప్రభుత్వమే కాదు, మధ్య వర్తులు వీరిని దోచడం జరుగుతున్నది కనీసం సరైన పెస్టిసైడ్స్ సకాలంలో భూమిలో వేస్తే బాగుంటుంది. ఏ పంటకు, ఏ తెగులుకు ఏ ముదు వేయాలని సరైన అవగాహన మనం అందించడం లేదు. 1949 నుంచి ఈ పెస్టిసైడ్స్ దీన్ని ఉపయోగించే కాఖ ఉన్నప్పటికీ కూడా దానిని రైతాంగానికి అందించడం లేదు.

Demands for Grants.

అనేక పర్యాటకాలు సిడ్స్, నకిలీ మందులు, మిక్ బ్యాండ్స్ సంబంధించి అనేక పర్యాటకాలు అసెంబ్లీలో కూడా చర్చకు వచ్చాయి. ఈ విధంగా దీన్ని కంట్రోలు చేయలేకపోతున్నాము అని అందరికీ తెలుసు. ఈ పెస్టిసైడ్స్ క్వాలిటీ కంట్రోలుకు ఇన్ స్పెక్టర్లు ఉన్నారు, లాబ్స్ ఉన్నాయి, కాని వారికి సరైన వసతులు లేవు. అందువల్ల వారికి సో ఫిస్టికేటెడ్ మెషిన్స్ ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. పెస్టిసైడ్స్ ఎక్కడ అయితే అనేకం ఉన్నాయో, దాని సాంపిల్ అక్కడికి పంపితే అక్కడ మెషిన్స్ సరిగా లేక, సకాలంలో చేయలేని పరిస్థితి ఉన్నది. అందువల్ల మన లాబ్స్లో టెస్టు కాకుండా రీ వరెన్సింగ్ దుర్వినియోగం అవుతుంది. అది కూడా టెస్టుచేయడానికి 20 రోజులు పడుతుంది. క్వాలిటీ కంట్రోలు సరిగా లేదు. ఈ క్వాలిటీ కంట్రోలు ఇన్ స్పెక్టర్స్ మిలీటరీ అవుతున్నారు. మొన్ననే అన్నారు క్వాలిటీ కంట్రోలులో సరిగా లేక అనేక నకిలీ మందులు వస్తున్నాయి. గుంటూరులో ఈ నకిలీ మందులు పెద్ద ఎత్తున డిస్ట్రిబ్యూట్ అయ్యాయి. దాన్ని కంట్రోలు చేయలేక పోతున్నాము. అయితే, ఈ లాబ్స్లో కూడా సో ఫిస్టికేటెడ్ మెషిన్స్ లేవు. అది స్పష్టంగా మనకు కార్పొరేషన్ లేదు. దాన్ని నెలకొల్పుకుంటే తప్ప రైతుకు లాభం చేకూరదు ఏ లాబ్స్లో ఏ పైగు ఏ విధంగా వేయాలనేటటువంటి పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ధరల విషయం ఈనాడు మనమందరం చూస్తున్నాము. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు గాని, స్టేటు గవర్నమెంటుగాని కేవలం మూట్లాడితే వచ్చేది కాదు. ధాన్యానికి, పప్పు దినుసులు ఏ విషయం చూసినా, కూడా రైతులకు గిట్టుబాటు ధరలు లేవు. కన్ స్యూమర్స్ కు అందడం లేదు. ఈ మధ్యధళా రులు గురించి చెప్పుతున్నాము. మధ్యలో మాయం కలుపబోతున్నాయి. అందుల్లో తరిన చర్య తీసుకుని రైతుకు ఏదైనా చేయగలిగితే తప్ప లాభం లేదు. అవి అన్ని చేసే అవకాశం లేదు. గొడౌన్స్ విషయం—ముఖ్యంగా రైతు తాను పండించిన ధాన్యాన్ని ఏదైనా సరే అవసరానికి అమ్ముకునే దానికి తక్కువ ధరకు అమ్ముకునే పరిస్థితి ఉంది. అందువల్ల కో-ఆపరేటివ్ గొడౌన్స్ విరివిగా మండల కేంద్రాలలో విస్తృత పరచాలి. అక్కడ వారికి ఆ విధంగా సరైన గొడౌన్ వస్తే ధాన్యాన్ని అందులో పెట్టుకుని ఎప్పుడు అవసరం అయితే అప్పుడు బ్యాంకు ద్వారా అప్పు తీసుకునే అవకాశం ఉంటుంది. సరైన రేటు వచ్చినప్పుడు అమ్ముకునే పరిస్థితి ఉన్నది. నెల్లూరుకు సంబంధించి చూస్తే ఈ రోజు మీరు కంట్రోలు విధించారు. పాడి పంభకోణం ఉన్నది. నెల్లూరు, అడ వైపు ఒకసారి గమనించినట్లయితే పోలీసులు కూడా వారితో కలిసి స్ట్రెగ్లింగు చేస్తున్నారు. ఈ రోజు పేవర్లో కూడా వచ్చింది. పోలీసులు, స్ట్రెగ్లర్లు కుమ్ముకై మద్రాసుకు అనుకూలమైన ధాన్యం ప్రతిరోజూ ఈనాడు లాగిలలో, రైళ్లలో రవాణా అవుతున్నది. అయితే, రైతు తీసుకుపోవడానికి మన చట్టాలు అందు బాటులో లేవు. దళారీలు ఈ విధంగా తీసుకుపోతున్నారు. దీన్ని కంట్రోలు చేసి రైతు యొక్క జేమాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని వారికి కావలసిన ఎరువులు వచ్చేలా అందించాలి. గత సంవత్సరం 1985-86 లో చీఫ్ మినిష్టరు గారు

నెల్లూరు వచ్చినప్పుడు - కరవు కాటకాలు ఉన్నప్పుడు, సరైన పైరు లేకప్పుడు వారు సబ్సిడీతో ఎరువులు ఇవ్వడం జరిగింది. అయ్యా, ఎగ్రికల్చరు డెవలప్ మెంట్ ట్రస్ట్ గాని, క్రింది అధికారులుగాని హోటల్ లో కూర్చుని పెద్ద పెద్ద వారికి ఇవ్వడం జరిగింది. అది వేవర్లలో కూడ స్పష్టంగా వచ్చింది. ఈ విధంగా రైతుకు 50 వరసెంటు సబ్సిడీ లేకుండా వస్తున్నారు. ఈ రైతులకు ఆకాలంగా, ఆకలితో ఉంటే విస్తరించి, ఎక్కువ ఇచ్చే రుణాన్ని, సబ్సిడీని కూడా వారికి అందకుండా పెద్దల జేబుల్లోకి పోతున్నాయి. అఫీర్లు ఈ విధంగా అవినీతి కార్యక్రమాలకు పాల్పడుతున్నారంటే, ప్లెజిఫైడ్ గా చెప్పండి? అని అంటారు. ఈ విధంగా అవినీతి జరిగినప్పుడు మనం రైతుకు అదుకోలేక పోతున్నాము. రైతు నడుము విరగొడుతున్నాము ఈ రోజు రైతు సంఘటితంగా లేదని స్పష్టంగా అర్థమవుతున్నది. కోవరేటన్ గురించి మాత్రం ఒకటి మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. రైతాంగానికి, మధ్య తరగతి, స్కూల్ ఫార్మర్స్ కు ఉపయోగపడుతుంద మీరు ఆశించారో-సింగిల్ విండో టీసుకువచ్చారో అది ఈ అసెంబ్లీలో రావడం జరిగింది, నభ్యుండరూ చెప్పారు, ఇది మెచ్చుకోలుకు చెప్పే విషయం కాదు. దీని వల్ల జరిగిన ఇబ్బందులు గ్రామాల్లో పరిశీలించి నట్లు యితే రైతాంగం ఏవిధంగా నష్టపడుతుందో తెలుస్తుంది. దీని వల్ల కోట్ల రూపాయలు నష్టం వచ్చి వారికి లాభం లేదు. మీరు సింగిల్ విండో చెట్టండి? డబుల్ విండో చెట్టండి? పేరులో మార్పు తప్ప అది ఈ రోజు వ్యవసాయం లేని, ఏమీ అఫీ లేని వారిని ఓటరు లిస్టులో చేర్చుకుని జరిగే చాంట్ సింగిల్ విండో ఏవిధంగా రైతుకు నష్టం వడుతుందో అరం కాలేదు. . . 5-20 p. m.

అయితే నెల్లూరు కోఆపరేటివ్ మార్కెటింగు సొసైటీ గురించి మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఆ మార్కెటింగు సొసైటీలో జరిగిన విషయం మీద పెద్ద అక్షరాలతో వేవర్లలా కూడా వచ్చింది. రెవెన్యూ మంత్రిగారు స్వయంగా రిగి లక్షల రూపాయలు దుర్వినియోగం అయినట్లు చెప్పారు. 1984 సంవత్సరంలో వర్షాభావంవల్ల ధాన్యం తడిస్తే ఆ డిస్ కలర్ - ధాన్యం ఎగుమతి చేసుకోవడానికి రైతులకు ప్రభుత్వమే లై సెన్సులు ఇచ్చారు. కాని డిస్ కలర్ పాడి పేరుతో మామూలు ధాన్యం కొన్ని వందల టన్నులు చెక్ పోస్టులు దాటిపోవడం జరిగింది దీనిమీద మినిస్టరుగారికి 1984 లో ఒక రిప్రజెంటేషన్ ఇవ్వడం జరిగింది. ఇందులో ఒక నభ్యుడు కూడా ఇన్ చార్జ్ అయి ఉన్నారు. కాద్యత్ గరింప రెవెన్యూ మినిస్టరుగారే రిగి లక్షల రూపాయలు మిన్ మేనేజ్మెంటు జరిగిందని అన్నారు. అవినీతి జరిగిందని అన్నారు. అనాడు కలెక్టరుగారు కూడా దానినే విచారణ చేయడం మేము 50 లక్షల రూపాయలు వెలువచేసే ధాన్యం రవాణా జరిగిందని చెబుతే రిపోర్టులో రిగి లక్షల రూపాయలని కలెక్టరుగారి రిపోర్టులో తెలిందని మంత్రిగారే ఉప్పుతున్నారు. దానిమీద యా ప్రభుత్వం ఏమీ యాక్షన్ తీసుకున్నది. తెలుగుదేశం పార్టీ వారు కాంగ్రెసు పార్టీని ఏమి అనిపిస్తోంది, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఆ భావంతో అవినీతి ఆరోపణలపై వర్షాభావం వచ్చింది మీ సభ్యులు యీ అవినీతి దూరంగా ఉంటే మేము వేరే మానే ఇవ్వకం

ఉండదు. కాబట్టి కలెక్టరుగారి రిపోర్టు తెప్పించి యీ హాన్సులో పెట్టాలని కోరుతున్నాను. తరువాత భోగన్ సొసైటీలకు కలిపి సింగిల్ విండో క్రిందకు తీసుకవచ్చారు. యిదివరకు ఎన్నో చార్జులలో డబ్బు దుర్వినియోగం జరిగితే యిప్పుడు ఒకేచారిని డబ్బు పోయేట్లు చేస్తున్నారు. ఇక సివిల్ ప్లయిన్ విషయంలో అది మంచి స్కీము. ఇందులో మాకు అపోహలు ఏమీ లేవు. కాని అర్హులైన వారికి మాత్రమే యీ రేజన్ కార్డులు పంచాలి అర్హులైన వారికి కూడా 4 వంతు మందికి పేద ప్రజలకు కార్డులు లేవు. సుఖ్యమంత్రి గారు మాత్రం అర్హులైన వారు అర్హి పెట్టుకుంటే వారం రోజులలో ఆ అప్లికేషన్స్ క్లియర్ చేస్తామన్నారు. వారం రోజులు కాదుగదా 70 రోజులలో కూడా యీ కార్డులు వారికి అందడం లేదు. ఇప్పుడు భోగన్ కార్డులు చాలా ఉన్నాయి దానిమీద ఎవరూ చర్యలు తీసుకోవడం లేదు. డీలర్లు అందరూ కూడా ఆ భోగన్ కార్డులను పెట్టుకున్నారు. ఆ విధంగా డీలర్లు ప్రభుత్వంతో కుమ్ముక్కు అవుతున్నారనే దానికి ఆధారాలు మా దగ్గర ఉన్నాయి. బ్లాక్ మార్కెట్ చేసే వారి ఫామిలీలో వారికి 4, 5 డీలర్ షిప్స్ ఉన్నాయి. అటువంటి వాటిమీద కంట్రోలు చేయడానికి డిపార్టుమెంటుకు ప్లాన్ లేదు. తరువాత ప్రభుత్వం వారు నష్టయిచేసిన నరుకుకు నష్టం లేబుస్ లేవు. అని మొలకొలుకులా యింకా ఏ వెరైటీ యిస్తున్నారో ఏమీ తెలియడం లేదు. తరువాత ఈ డీలర్ షిప్ లో ఎస్.సి., ఎస్.టి.లు ఉన్నారు. వారికి బ్యాంకు రుచాలు సరిగా అందడం లేదు అందువల్లనే ఉమెన్స్ కూడా ముందుకు రావడం లేదు. అందువల్ల వారు ఆర్థికతరమైన యిబ్బందిలకు గురి అవుతున్నారు, ముందుగా యీ భోగన్ కార్డుల పట్టుకునే విధానం చూడాలి. తరువాత యీ అధికారులు యిక్కడనుంచి ఆదేశాలు యిస్తున్నారు. కాని అక్కడ జిల్లాలలో అధికారులు మాకు కోటా యిస్తూ ఆదేశాలు రావడంలేదు అంటున్నారు. కాబట్టి జిల్లా అధికారులను మేము అడుక్కునే పరిస్థితిని కల్పిస్తున్నాను. జిల్లాలో సివిల్ సప్లయ్ మీద నిఘా కమిటీలు సక్రమంగా పనిచేయడం లేదు. డీలర్స్ కు ఏ నరుకు ఎప్పుడు యిస్తున్నారో డిలైల్స్ నిఘా సంఘాల వారికి అందజేయాలి. లేకపోతే యీ రోజు పాపుకు పోతే బియ్యం ఉంటే కిరోసిన్ ఉండదు, కిరోసిన్ ఉంటే మగర్ ఉండదు, సివిల్ సప్లయ్ కోటాను కూడా జిల్లాలో ఎక్కువచేయాలని కోరుతున్నాను.

ఇక ఫివరీస్ డిపార్టుమెంటు విషయం తీసుకుంటే అది చాలా మందికి జీవనాధారము అయింది. పేదవారు, హరిజనులు, గిరిజనులు కాకుండా మధ్యతరగతి రైతులు కూడా యిప్పుడు ఫీషింగ్ మీద ఆధారపడుతున్నారు. పేదరైతులకు యిప్పుడు జీవనాధారము లేనప్పుడు యిదివరకు కోళ్ళ ఫారముల మీద ఆధారపడేవారు. కాని యిప్పుడు యీ రైతులు కూడా ఫిషింగ్ పొండ్స్ ను ఏర్పాటు చేసుకుంటున్నారు. అందువల్ల యీ ఫివరీస్ కు సంబంధించి అక్కలు విరివిగా, యిప్పించవలసిన అవసరం ఉంది ఇక రాష్ట్రంలో పాడివరిక్రమ చాలా ముఖ్యమైనది. ఇప్పుడు హైబ్రిడ్ జాతి ఫలవులు వచ్చి తక్కువ ఖర్చుతో ఎక్కువ

for 1987-88:

Demands for Grants.

పాలు బ్యం అవుతున్నాయి. పాలు ఆహారంగా తీసుకొని జీవించేవారు ఉన్నారు. కాని యీ డైరీ ఫారమ్లు ద్వారా పాలు అందజేస్తున్నప్పుడు అవి తక్కువ నాణ్యతతో ఉన్నట్లు ప్రజలలో భావం ఉంది. పాల చేకెత్తనరిగా నీలు చేయడంలేదు. పాకేజింగు కొరకు 10 వైసలు ఎక్కువ తీసుకుంటున్నా పాకేజింగ్ సరిగా చేయడం లేదు. ఇప్పుడు యీ పాల సరఫరాకు గాను రైతాంగానికి ఎక్కువ అప్పులు యిస్తే మంచి గేదెలు అవులను పట్టు చేస్తే పాలు ఎక్కువ సరఫరా అవుతాయి. ఒంగోలు జాతి బ్రిడ్ ఫారత దేశంలోనే కాకుండా అంతరాజ్ఞియంగా కూడా మంచి పేరు ఉంది. కాని ఆ జాతి యిక్కడ సక్రితే పరిస్థితి వచ్చింది. ఇటువంటి జాతులను అభివృద్ధి చేయాలి. ఇదివరకు ఈ కాంగ్రెసు గవర్నమెంటు ఏమీ చేయలేదు అని అన్నప్పుడు యీ 4 సంవత్సరాలలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత రైతులకు ఏమి జేచారు? కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద విసుర్లు తప్ప రైతాంగానికి ఏమీ చేయడంలేదు. ఈ రోజు వసంత నాగేశ్వరరావుగారు మంత్రిగా వచ్చారు కాబట్టి రైతు ఓడ్డగా వారు యీ రైతులకు మేలు చేయాలి. ఈ రోజు ప్రతి, 5-30 p.m. పొగాకు, గోధుమ, ఇవే కాకుండా పప్పుదినుసులకు క్రాపింగ్ పేటర్న్ మార్చుకుండా లాభం లేదు. మనకు వర్షాధారం మీద ఆధారపడే మెట్ట పైరులు ఎక్కువగా ఉన్నాయి. వాటికి సరయిన విత్తనాలు చాలా ముఖ్యం. వాటిని సరిగా చేసినప్పుడు రైతాంగానికి మేలు చేకూరుతుంది కాని బిజ్జెట్ పెంచినందు వల్ల వారికి ఉపయోగం లేదు. మీరు కన్నీరు పెట్టుకున్నందువల్ల వారికి లాభం లేదు. మీరు జవరణలో ఏమీ చేస్తున్నారు అనేది కావాలి. మీరు ఆలోచించుకొని రైతాంగము శ్రేయస్సును దృష్టిలో ఉంచుకొని వారికి మేలు చేస్తారని, చేయాలని అకాంక్షిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :—అధ్యక్షా, ఈ వ్యవసాయం అందరూ ముఖ్యమైనదని చెప్పి చెబుతున్నారు. కాని ఎవరూ కూడా దీనిని ముఖ్యమైనదిగా చూస్తున్నట్లు కనిపించడం లేదు. కేంద్రం కానివ్వండి, రాష్ట్రం కానివ్వండి, చివరకు మన రైతాంగంముతో సహా మన ప్రజలు అందరూ కూడా ముఖ్యమని అనుకుంటున్నారు కాని దీని మీద విశ్వాసమైనటువంటి కేంద్రీకరణను ఎవరూ చూపడంలేదు. ఏమైనా, ఉన్న కొద్ది సమయములో రెండు మూడు అంశాలు మీ ద్వారా సభ దృష్టికి తేదగ్గిచాను. ఇప్పుడు దేశాన్ని పరిపాలించేవాళ్లు, ప్రాస్టాన్ని పరిపాలించే వారు, ఇద్దరూ మేము వారిని విసురుతున్నామని మీరు, వీరిని విసురుతున్నామని వారు చెప్పడం తప్ప ఇక్కడ గ్రహించవలసిన ముఖ్యమైన విషయం చాలా ముఖ్యమైనది వ్యవసాయం. వాలుగేళ్ళ క్రిందటి వరకు బాగా చేస్తే ఈ వాలుగేళ్ళల్లో బాగా పాడు చేశారని ఒకరు, వాలుగేళ్ళ క్రిందటివాళ్ళ ముదతప్పముగా ఉంటే ఈ వాలుగేళ్ళ ముందే తెగ జయిటికి అగ్గామితి మరి జయితి, మొత్తం మీద అసలు వాస్తవ పరిస్థితులను, వాస్తవ విషయాలను పరిశీలించడంలేదని చెప్పిస్తున్నాను. మొత్తం మీద అభివృద్ధి ఎంత, మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 40 ఏళ్ళప్పుడు పంటలు చూస్తే, అంతకన్నా ఎక్కువ పండతున్నాయి, ఎక్కువ

నీర్లు పారుతున్నాయి, ఎక్కువ విత్తనాలు వేస్తున్నాము, ఎక్కువ గింజలు వేస్తున్నామని అభివృద్ధి గురించి చెబుతూ ఉంటే వెనుకటికి ఒకడు పదేళ్ళ తరువాత చుట్టూ ఇంటికి వెళ్ళి వాళ్ళ అబ్బాయిని చూసి మీ అబ్బాయి పెరిగాడురా అంటే, వాడు పెరగనన్నా పెరగాలి చావనైనా చావాలి. ఎట్లా పెరిగాడు, ఏమి తిని పెరిగాడు, విజ్ఞానం ఉందా, లేదా, తెలిపితేటలు ఉన్నాయా, లేదా, ఎందుకయినా వనికవస్తాడా, లేదా లేదా దిక్కుమాలిన అడుక్కుతినే పరుకుగా తయారయ్యాడా అనేది ఇక్కడ ముఖ్యం. అందుకని 10 ఏళ్ళకు పెరగనన్నా పెరగాలి చావనైనా చావాలి. అందువల్ల నేను మనవి చేసేది ఈ రోజున ప్రపంచములో వ్యవసాయం ప్రధానముగా ఉన్నట్లు వంటి దేశాలతో పోల్చుకున్నప్పుడు సాగు యోగ్యమైన భూమి ఎంత, సాగు చేయడానికి, పంటలు పండించడానికి మనకు ప్రకృతి ప్రసాదించినది, విత్తనాలు వేస్తూ ఉన్నప్పుడు పాట్లారుకు మనము సాపించినట్లు వంటి పంట ఎంత అన్నప్పుడు చిన్న బల్లెరియాతో పోలిస్తే, చిన్న కొరియాతో పోలిస్తే, అనేక చిన్న దేశాలతో పోలిస్తే మనం వ్యవసాయములో ఎక్కడ వున్నాము అనేది చూడాలి కాని వారిని వీరు అనుకోవడం, వీరిని వారు అనుకోవడం కాకుండా ఆత్మవిమర్శనాపూర్వకంగా చూసినట్లయితే చాలా వెనుకబడి ఉన్నామని చెప్పుకోవలసి వస్తుంది. దీనికి నా దగ్గర గిడాంక వివరాలు ఉన్నాయి. చూపెట్టడం మొదలు పెడితే మొదలుపెట్టకుండానే మీ జెల్లు మ్రోగుతుంది. ఈ రోజు వ్యవసాయం ఏ రకంగా ఉంది అనే దానికి ప్రకృతివల్ల వచ్చేటటువంటి అవదలు ఒక భాగం. ఈ ప్రకృతి వైపరీత్యాలు ఒక ప్రాంతానికి ఒకసారి వస్తున్నాయి. తెలంగాణాలో ఒకసారి, అలాగే గోదావరి వరదలు, కృష్ణా వరదలు ఒకసారి వస్తున్నాయి. ఇవి అన్నీ ఉంటాయి. అయినప్పటికీ మనము వీటికి గాను వాటి నుంచి బయటపడడానికి అనుసరించవలసిన పద్ధతుల గురించి చూడాలి. మొదట విత్తనాల గురించి చాలా గొప్పగా చెప్పారు దీనిలో. నేను వివరాల లోకి పోను, బాగా అద్దం పట్టి చూపిస్తాను. పోయిన సంవత్సరం మా గుంటూరు జిల్లాలో వ్యవసాయ కాళి వారు వరి విత్తనాలు సప్లయ చేశారు. ఆ విత్తనాలు చాలావరకు మొలువలేదు. మొలచినా మొక్క పెరగలేదు. పెరిగినా కంకె వేయలేదు ఎక్కడయినా కంకె వేస్తే గింజలు రాలలేదు. ఈ విధంగా నేను బాధ్యతగా ఆలోచించేస్తున్నాను. ఆత్మధిక భాగం, మాటికి 90 పాళ్ళ వరి విత్తనాలు వ్యవసాయ కాళి సప్లయ చేసినవి ఆ విధంగా పాడైపోయినవి అంటే వ్యవసాయ కాళి అంటే ప్రజలకు ఎలా ఉంటుంది, అభిమానం ఎలా ఉంటుంది? కాస్తో విజ్ఞానం ఎలా ఉంది? ఆ గింజలు పోతే పోయినై, నూనె గింజలు అభివృద్ధి చేయండి అన్నారు. ఈ నూనె గింజలలో ప్రత్యేకంగా మహారాష్ట్ర అనుదాళుట. పేరు మాత్రం బ్రహ్మాండముగా ఉంది. ఈ మహారాష్ట్ర విత్తనాలు సప్లయ చేస్తే చెట్టు వేపచెట్టుంత పెరిగింది. నేను ఊరు పేరు చెబుతాను. రెడ్డిగూడెం, రాజుసాలెం మండలములో ఉంది. అక్కడికి వెళ్ళి విచారించుకోండి.

మన వారు సప్లయ చేసిన అమదం విత్తనాలకు మహా వ్యూహంగా పెరిగింది. కాయలు మాత్రము పది. మొత్తం చెట్టుకి పది కాయలకు మించి కాసింది లేదు. మీరు విచారణ జరపండి. అటువంటి విత్తనాలు సప్లయ చేసినారు. వారి మీద జిల్లా పరిషత్తులో, ప్లానింగు బోర్డు మిటింగులలో చెప్పి చెప్పి నోరు పెప్పి పుట్టి ఇక్కడ కూడా మరొకసారి చెబుదాము, మనకు ఇదే పని కదా అని చెప్పి చెబుతున్నాను. వీటిని అన్నిటిని పెంచడానికి ఎరువులు, వీటికి వచ్చే చీడపీడల నుంచి రక్షించడానికి తెగులు మందులు, వీటిని గురించి అనేక సందర్భాలలో ఇక్కడ చెప్పి ఉన్నారు. నేను మళ్ళీ చెబితే చర్చితచరణం అవుతుంది. గుంటూరు ఎరువుల కల్తీ గురించి అనేకసార్లు చెప్పడం జరిగింది. ఆలలు మాకు కొన్నిటిలో కల్తీలేదు, ఎరువు అంటూ పుంటే అందులో కల్తీకాని అసలు నమూనా యూరియా లాంటి యూరియా తయారుచేసినటువంటి ఫ్యాక్టరీని మా వేరేవర్ర సమీపములో పట్టడం జరిగిన మీదట ఏమి చర్య తీసుకోవోకే ఏమాతంది? ఇది అన్నీ చెప్పడానికి ఏమో అతిశయోక్తులుగా ఉంటాయి. అసలు చెప్పేవాడు కూడా చెబితే అనుమానంగా ఉంటుందన్న పరిస్థితులు ఉన్నాయి. చిలుకలూరి పేటలో ఇన్స్పెక్టర్ పైడ్స్ కల్తీ అయినాయని బజాగులో పోసి కల్తీ మందు అని నిరూపణ చేశారు; మూడేళ్లు నాడు. వారు హామీ ఇస్తూనే ఉన్నారు. ఈ రెండేళ్ళ నుంచి అసెంబ్లీలో తెస్తూనే ఉన్నాము. మూడవ బడ్జెట్ సమావేశంలో కూడా తీసుకొవస్తున్నాము. ఎవరిమీదయినా చర్య తీసుకుంటే బట్టు. ఈ రోజున క్వాలిటీ కంట్రోలు అని చెప్పి పెట్టినది ఎవరికి అనుగుణ్యంగా ఉన్నారో క్వాలిటీ కంట్రోలు ఎట్లా ఉండో చూడండి అధ్యక్షా! మీరు సాంపుల్స్ తయారుచేస్తే అవి మంచివి అని సర్టిఫికేట్ రావడానికి మాత్రమే సాంపుల్స్ పెడుతున్నాయి. తప్పదు సాంపుల్స్ అన్నీ ఎటు నుంచి పెడుతున్నాయో ఎవరు మాయ చేస్తారో అర్థం కావడం లేదు. దీని మీద తీవ్రమైన చర్యలు తీసుకుంటామని చెప్పి వ్యవసాయ శాఖ మంత్రిగారు ఈ మధ్యనే తాజాగా హామీ ఇచ్చారు. అయినా కాని పరిస్థితి మాత్రం చెప్పక తప్పడం లేదు. ఈ తెగులు మందులు, ఈ కల్తీలు కాకుండా కొన్ని విషయాలు మీ దృష్టికి తీసుకురావాలంటే ఈ వ్యవసాయం తీసుకువస్తున్నటువంటి పంటలు వీటికి కూడా క్వాలిటీ కంట్రోలు ఉంది. అమ్ముకోవడానికి వెళ్ళినప్పుడు ఒక విధం, అక్కడ ఒక విధం. నిన్నటి రోజున మిత్రులు కొంతమంది మేలైన ప్రతి నరుకులను కొనుగోలు చేయడం కోసం కనీస మద్దతు ధరలు నిర్ణయించబడి ఉన్నాయి కొంతవరకయినా అని చెప్పేసి ప్రస్తావన చేశారు. ఈ కనీస మద్దతు ధర అని చెప్పేసి అంటే ఏ మేరకు అయినా ఇస్తున్నారని చెప్పేసి నా మిత్రులు ధర్మారావుగారు అనుకుంటాను, నిన్న మూట్లదారు, ప్రతి కనీస మద్దతు ధర నిర్ణయించారు. కనీస మద్దతు ధర అంటే, ఆ కనీస రేటు కంటే దిగువకు ఉండడానికి కాని దిగువకు వెళ్ళిపోతూ ఉండడం జరగజోకోవో కదు. ఇత సంచనకరం, అంతకు మించు సంచనకరం రెండింటి గిట్టుపాటు ధర తగ్గించడానికి, పేద్ర ప్రభుత్వం నియమించిన కాపిట్

5-40 p.m.

కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా వారు కొనుగోలు చేస్తామని వచ్చారు. ఏ విధంగా చేశారు? కొంత దూడిని నేను తెచ్చాను చూపడానికి. ఇక్కడకు తేవడం మరచిపోయాను. ప్రత్తి నాణ్యతను పరిశీలించడానికి ఒకరిని పెట్టారు. అతడు ప్రత్తిని తీసి, 10 సార్లు తాగిన తరువాత ఎన్ని మిల్లీ మీటర్లు పొడుగు ఉందో చూస్తాడు. దాని మృదువుని ఆయన వేక్లతో చూస్తాడు. ఆయన వేక్లు గరుకుగా ఉంటే, అతడి కొంప ఆరినట్టే. 28 మి.మీ. కంటే పొడుగు చూపడం లేదు. నేను స్వయంగా 38 మి.మీ.కి చూపాను ఈ ప్రత్తి నాణ్యత, మృదువుని పరిశీలించడానికి ప్రత్తి రైతులను మోసం చేసే వారిని పెట్టారు. తేమ, పొడుగు, మృదువును గురించి ఏ మాత్రం తెలియని వాళ్లను పెడితే ఎట్లా? ప్రత్తి ఎట్లా పండుతుందో, కాయ ఎట్లా విచ్చుతుందో, ఎట్లా తీయాలో తెలియని వారు అక్కడుంటారు. నాణ్యత చూడడానికి ఇటువంటి వాళ్లను పెడితే ప్రయోజనం ఏమిటి? నిశ్చయించబడిన ధరలు. 580 నుంచి రు. 570 ఉండగా రు. 450కి అంటే కనీస మద్దతు ధరని కూడా ఇవ్వకుండా, బహిరంగంగా వచ్చి దోపిడికి కారకులై, కొనుగోలు చేస్తున్నారు. నా బోటి తాడు వెళ్లి అడిగితే, అసలు కొనము అని నిరాకరించారు. 10 రోజులు నిలువ పెట్టుకుని, గతంతరం లేక మూడో వంతుకి అమ్మగాలిగారు. అటువంటి వారికి ప్రభుత్వం కల్పించే రక్షణ ఏమిటి?

ఇక మిర్చి పరిస్థితి: ఈ సంవత్సరంలో ఏప్రిల్ మాసంలో ఈ సభలో చర్చకు వచ్చింది. నేను ముఖ్యమంత్రిగారికి మిర్చి రైతుల తరపున మెమోరాండం ఇచ్చాను. ఈ మిర్చిని కాటుకగా తయారు చేసే ఇతర దేశాలకు పంపితే అమ్ముడు పోతుండేమో చూడాలి. దీని రేటు ఈనాడు రు. 1600, రు. 1700 క్వింటాల్ ఉంది. ఏప్రిల్ లో 500 తేడీలలో ఈ సభలో చర్చకు వచ్చినప్పుడు ఆ రోజు రు. 400, రు. 500 మధ్య క్వింటాల్ ధర ఉంది. అప్పటి మార్కెటింగ్ కాభామంత్రి, మా జిల్లాకు చెందిన వారు, వైద్య ఆరోగ్య కాఖ మంత్రిగారు రైతుల సభకి వచ్చారు. నెల రోజులకి కూడా రు. 600 చాటనిది, అమరావతిలో అమరలింగేశ్వరుడిలా, ధర పెరిగి, చివరకు నెలైన మేకు కొడితే కానీ తగునట్లు పెరిగిపోయింది. అంటే ఎవరు నిలువ ఉంచుకున్నారు? వారికి పెట్టుబడి ఇచ్చింది ఎవరు? ఈ విషయాలు పరిశీలించాలి. కేవలం 20 కుటుంబాల వారే చేతిలో మిర్చి రైతుల ప్రాణాలు గిజగిజలాడుతున్నాయి. ఇతర దేశాలకు ఎగుమతి చేసే అవకాశం అప్పుడు లేకపోవడంతో ధర తగ్గిందనడం కల్గింది. ఈ రైతులు ఎక్కడాని? రు. 5 వేల నుంచి రు. 12 వేల వరకూ పెట్టుబడి పెడితే 15, 16 క్వింటాల్స్ కూడా రావడం లేదు. మిర్చి గురించి తెలియని వారు క్వింటాలు రు. 500 అయితే 20 క్వింటాల్స్ పండితే 10 వేల రూపాయలు వస్తుందని చెప్పుకుంటారు. ఈ ప్రభుత్వం దీని విషయంలో శిర్డీ చూపడం లేదని నా ఆరోపణ. జపాన్ వంటి దేశాలలో మిర్చిని కారపు పొడి, ఎసెన్సు, ఇంకా ఓడలికి చేపే పెట్టుకుంటున్నారని భారతదేశం గీతకుండా ఉండేందుకు చేస్తున్నారు. అటువంటి వాటిని పరిశీలించడానికి ప్రతి నిధి వర్గాన్ని ఎందుకు సంపర్కం? అనేక విషయాలకు

for 1987-88:

Demands for Grants.

అటలు, కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నాము అటువంటి నాటికి వేసే ప్రయోజనం ఉంటుంది కదా? మే నెలలో మిర్చి రైతుల సదస్సు తరఫున సి.ఎం. గారికి విన్నపం ఒకటి ఇచ్చాను. కాని దానిపై ఇంత వరకూ చర్య తీసుకోలేదు. మొన్న ఈ సందర్భం వచ్చింది. ప్రమాదాలు వస్తే రైతాం గానికి ఏమి రక్షణ ఉంది? మొన్న మధ్యనే వరదలు వచ్చాయి. కొన్ని మండలాలు గుర్తించారని, కొన్నిటిని గుర్తించలేదని అన్నారు. ఆ గుర్తించని ప్రాంతాలలో కొన్ని మాత్రమే కొట్టుకుపోయాయని, అన్ని గ్రామాలు కొట్టుకుపోలేదని అన్నారు. ఇదేమిటి? ఈ సిద్ధాంతం మార్చాలి. వాతావరణ పరిస్థితులపై ప్రమాదాలు వస్తే, రెండు, మూడు ఊర్లు కొట్టుకుపోతే ఏ గుర్తింపూ ఉండదు. మొత్తం మండలం అంతా కొట్టుకుపోతే తప్ప ఇవ్వము అంటే వరద రాగానే వాగులని మల్లించుకుని మిగతా ఊర్లను కూడా ముంచితే తప్ప పర్తించను. అటువంటి అస్థవస్థ పరిస్థితులను సవరించాలి. రైతుల పట్ల ఏమి జరుగుతోందనేది జాగ్రత్తగా గమనించవలసిన అవసరం ఉంది. మొన్న ఒక సందర్భంలో వెంకట రావుగారు తమ ప్రసంగంలో చెప్పారు. పొలాలలో చాలా ప్రమాదాలు జరుగుతూ ఉంటాయి. రైతులకు, వ్యవసాయ కార్మికులకు పాములు కరవడం వల్ల, విషంతో కూడిన ఆనేక పురుగు మందులు చల్లే సందర్భంలో ఆ ప్రభావంతో చాలామంది మరణిస్తున్నారు. ప్రమాదాలకు గురి అవుతున్నారు. కరెంటు షాక్ వల్ల కూడా ప్రమాదాలు జరుగుతాయి. నేను కార్మికులతో పోటీ పడడం అని కాదు కానీ కార్మికులకు జేర్లు తగిలి తెగినా కూడా కొంత నష్ట పరిహారం ఉంది. యజమాని ముందు పని చేసే వారు కనుక ఆ సదుపాయం ఉంది. ప్రభుత్వ సర్వీసులో ఉద్యోగి మరణిస్తే కొంత ఇవ్వడానికి వీలుంది. కానీ ఈ వ్యవసాయదారుల, కూలీల గతేమిటి? వీరికి యజమాని లేడు. ఎవరి క్రిందా ఉద్యోగి కాదు. తను మాత్రం ఎందుకూ పనికి రాకుండా ఉన్నాడు. అందరి కోసం ఉత్పత్తి చేస్తాడు. కనుక చట్టంలో వీరికి కూడా ఎక్స్‌గ్రేషియా రూపంగా లేదా మరొక రూపంగా నష్టపరిహారం లభించే అవకాశం కల్పించాలి. తీరిక దొరకలేదని కాక అశ్వవసరంగా ఆలోచించాలి. మిర్చి పంటకి భీమా పథకంలో చేర్చలేదు. తప్పని సరిగా చేర్చాలి.

సహకార సంఘము: దీనిపై మిగతా విషయాలు చాలా మంది చెప్పారు. వరసతి అనేది అన్నిటి కన్నా ముఖ్యమైనది. అది లేకనే నష్టం జరుగుతోంది. ఒక మిక్చుడు అడిగాడు. ఇప్పటి వరకూ పంట రైతులు ఉంచ కూడరా అన్నాడు. మొనటి కోత పంట డబ్బు రెండో కోత సమయానికి రెండవ కోతది మూడవ కోతకి వచ్చి, చివరి కోతకి డబ్బు తేకుండా నష్టపోయే ప్రమాదం ఉంది. వరసతి సంఘాలు సరసమైన వడ్డీ రుణాల ఇవ్వాలి. నిజమైన రైతులకు సరిగ్గా అండదండ లేదు. గమనించాలి.

సింగిల్-విండో డ్రాఫ్ట్: కేటాయింపులను మొత్తం తప్పకుండా ప్రభుత్వం కలలు జాగ్రత్త ఉన్నాయి. అవలు-అడబ్బు పరిశోధనకురా? రైతులు అప్రసరాల్ని ఎంత వరకూ ఉన్నాయి? ఖరీఫ్, రబీ కావలసివే వరసతి మొత్తం

ఎంత? ఆ డబ్బు ఎక్కడుంది అనేది ఆలోచించకుండా పరవతి ఉంది, సింగిల్ విండో ఉంది, కర్కశ పరిషత్ ఏర్పాటు చేశాము, మీ పైరు మీరే వేసుకోండి, మీ అప్పు మీరే తీర్చుకోండి, మీ అమ్మకం మీరే చేసుకోండి, మీ గొయ్యి మీరే తవ్వకోండి అంటే లాభం లేదు. పునాది లేని మేడలు కడితే లాభం ఉందా?

పనిపల్ హామ్యెండరీ: పశుసంవర్ధన సంగతేమో కానీ జబ్బు చేసిన పశువులకి ఇంజెక్ట్ చేయాలంటే డాక్టరు కాదు కదా కాంపౌండరు కూడా చాలా చోట్ల లేడు. మూడు, నాలుగు మండలాలు డాక్టరు ఉంటున్నాడు. ఇక్కడకు వచ్చాడని, అక్కడ, అక్కడకు వెళ్లాడని ఇక్కడ చెబుతారు. ఎక్కడా దొరకరు. ఈ కాళి సక్రమంగా పని చేయడం లేదు. ఇక తూకాలు, కొలతల విషయం ఏ పద్ధతిలో ఉందో నాకు దొరకలేదు. అయినా ఎప్పుడు వస్తుందో కానీ ఈ తూకాల వల్ల రైతాంగం చాలా నష్టపోతున్నారు. నర్తిపై చేసే కాటాలు, రాళ్లు ఇస్తున్నారు. దీనిలో చెద్ద పొరపాటు జరుగుతోంది. ఈ కాళిలో చిన్న చిన్న ఉద్యోగులను దెబ్బకొంటున్నానికి ప్రయత్నించిన సందర్భాలున్నాయి. వీడయినా సమస్య వస్తే తమకు అనుగుణంగా సాక్ష్యం చెప్పడానికి రాకపోతే చారిని శిక్షిస్తుంటారు. పనితీరు అనే అధికారి ఉన్నారు నత్తెనపల్లిలో గల చిన్న చిన్న ఉద్యోగులను రెండు సంవత్సరాల నాడు తొలగించి తిరిగి ఉద్యోగాలివ్వకుండా శిక్ష వేశారు. ఆ విధంగా ఆ శిక్ష సస్పెన్షన్ రూపంగా, విచారణరూపంగా ఉండి క్రింది ఉద్యోగులను నాశనం చేసి, కొట్ల రూపాయలు పోగుచేసుకున్న దానికి రుజువులున్నాయి. ఆ ఆధార వత్తాలను సంబంధిత మంత్రిగారెవరో నాకు తెలియదు కానీ ఆ కాళి మంత్రిగారికి -50 p.m. అందజేస్తాను. ఎరువుల కల్తీకి సంబంధించి ఒక విషయం మనవిచేస్తాను.

Arius Marketing Private Limited.

Srini Agro-Industries, Nallakonda, Guntur Dt.

Hindustan Agro-Industries, Gorantla, Guntur Dt.

Sovereign Distributors, Mutlur, Guntur Dt.

ఈ తప్పుడు కంపెనీల గురించి బాధ్యతగల రైతులు ముఖ్యమంత్రిగారి పేరున అప్లిక్ చేసి పిటిషన్ కానీ మీ ద్వారా మంత్రిగారికి అందజేస్తాను. దీనిని చారు నిశితముగా పరిశీలించడమే కాకుండా తీర్పుమైన చర్యలు తీసుకొంటామన్నారు. వట్టిదో, నిజమో తేల్చి నిజమైతే చర్య తీసుకొనడానికి పూనుకొంటారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఉంకార్:—అధ్యక్షా, ఈ రి డిమాండ్స్ పరవతి తేడాలతో అబద్ధం, అసమర్థత, అశ్రిత-పక్షపాతం, బంధువీధి అనే జబ్బులలో చిక్కుకొని నానావిధపద్ధతులు వేరుచేస్తుంది. శత్రువనాయం ప్రధానంగా ప్రకృతి మీద ఆధారపడి ఉంది. అయితే కరువులు, వరదలనే రెండు రకాల జబ్బులతో మళ్లీ

రాష్ట్రములో వ్యవసాయం దెబ్బతింటున్నది వాటినుంచి రక్షించడానికి ఇదివరకు అనేక సూచనలు చేశాము. గవర్నమెంటు ప్రత్యేకముగా ప్రకృతి విపత్తు వస్తు అనేది అస్థివరులమీద చేసి అన్ని రకాల మేజర్, మీడియమ్, మైనర్ ఇన్ఫ్రాగేషన్ స్కీములు జరి విద్యుత్ కాని, ధర్మత్ విద్యుత్ స్కీములు కాని పెద్ద ఎత్తున చేపట్టి అభివృద్ధి చేయవలసి వుంటుంది. అది లేకపోతే వ్యవసాయం అభివృద్ధి జరగదు. పండిన పంటలకు గిట్టుబాటు ధర అనేది మరొక ముఖ్యమైన విషయం. చాలామంది గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. చాలా దారుణంగా ఉంటుంది. రైతు దివాలా తీస్తున్న పరిస్థితి వుంది. గిట్టుబాటు ధర లేకపోతే వారి కొనుగోలు శక్తి పెరగదు. అన్ని విధాల రైతుకు హాని జరుగుతుంది. వారికి కావలసిన పురుగుల మందులు కాని, విత్తనాలు, ఎరువులు అందించే ఏర్పాటు జరగవలసి వుంటుంది. ఈ పనులు చేసినప్పుడే వ్యవసాయాభివృద్ధిని ఆశించగలుగాము. పంటల భీమాను అన్ని జిల్లాలలో అన్ని పంటలకు వెంటనే విస్తరింపజేయడానికి చర్యలు తీసుకోవాలి. సర్వరోగనివారిణి అని కర్షక పరిషత్తును పెట్టారు ఆ పరిషత్తు ఎప్పుడు అమలులోకి వస్తుంది? వాటికి వున్న నిధులు, విధులు ఏమిటి? ఇవన్నీ బయట పడాలి. ఖచ్చితముగా మంత్రిగారు హామీ యివ్వాలి. కర్షకపరిషత్తును ఎప్పుడు అమలులోకి తీసుకు వస్తారు? ఎలక్షన్ జరుపుతారా? నామినేట్ చేస్తారా? ఏమి చేస్తారనేది చెప్పాలి. పంటలకు గిట్టుబాటు ధర యిచ్చే విషయంలో స్థానికంగా వున్న సహకార సంఘాలు వాటంతటని చొరవ తీసుకొంటున్నవి. ఆ సంఘములో వున్న సభ్యులకు ఆ సంఘం నిధులనుంచి క్లింటాలకు 10, 20 రూపాయలు ఎక్కువ యిచ్చి ఆడుకొంటున్నారు. అటువంటి సదుపాయాలు అన్ని సహకార సంఘాలలో వుండే ఏర్పాటు చేయాలి. రైతుకు గిట్టుబాటు ధరను గ్యారంటీ చేసి తొలకరిలో వివిధ పంటలకు ధర నిర్ణయించాలి. ఈ ధరలు కల్లాలమీదే రైతులకు అందాలి. ఈ రెండు చర్యలు తీసుకొనడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. సివిల్ సప్లయిన్ విషయం. ప్రభుత్వం ఇదివరకు యిక్కడ హామీ యిచ్చినట్లుగా ఏ మోతాదులో ఆకుపచ్చ కార్డులు పెరుగుతాయో ఆ మోతాదులో రేషన్ ని పెంచడానికి చర్యలు తీసుకోవాలి. బియ్యంతో బాటు ఇతర నిత్యావసర వస్తువులను సప్లయి చేస్తూన్నారు. చాలా సంతోషం. దాన్ని మరిచి సక్రమమైన చర్యలు వెంటనే తీసుకోవాలి. 2 రూపాయలకు కిలో బియ్యం యిస్తున్నారు. పామెలిన్ యిస్తున్నారు. మండలాల్లో లంచము యివ్వకుండా డిలర్ కు రేషను విడుదల కావడం లేదు. కిలోకు 10 గ్రాములు కోత కోస్తున్నారు. బియ్యం సంచులు తగ్గింపుతో సప్లయి చేస్తున్నారు. దీనిని అవకాశంగా తీసుకొని బియ్యం కాని, పంచదార కాని, పామెలిన్ జయిల్ కాని బ్లాక్ లోకి పోతాయి. డిలర్ షిప్ పోలిటికల్ అప్పాయింట్ మెంటు. మెరిట్ లేదు. ఏమి లేదు. లంచాలు యివ్వనివారికి డిలర్ షిప్ యివ్వరు. లంచాలిచ్చేవారినే పోషిస్తున్నారు ఈ విధానం పోవాలి. మాజిల్లాలో ఎస్ సి లకు, ఎస్ టి లకు డిలర్ షిప్ కాదా అంటే రు. 1000/ లు, బి.సి. వారికయితే 2000 అంచము ఫిక్స్డ్ చేటు. ఇది

బహిష్కారంగా జరుగుతోంది. ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలో, షెడ్యూల్డ్ పరిమితుల్లో గిరిజన కోఆపరేటివ్ సొసైటీలద్వారా, గిరిజన కార్పొరేట్ ద్వారా బియ్యం అమ్ముస్తున్నారు. చాలా సంవత్సరం, కానీ స్టాక్ లేదు. 3, 4 నెలల కంటే కూడా గిరిజన కార్పొరేట్ వారు ఎత్తడం లేదు. వారు తీసుకోకపోతే కొనుగోలుదారులు నష్టపడతారు. ఆవార ధాన్యాల తోకు వ్యాపారాన్ని తీసు కొన్నప్పుడే రైతుకు గిట్టుబాటు ధర, కొనుగోలుదారుకు బియ్యం దొరుకుతాయి. దీనిని సభ్యుల యిష్టమేనా అలోచించాలి. రైతుకు అప్పులు దొరికే విషయం, ఊరి హవేలి ఆంధ్ర బ్యాంక్ క్రింద వున్న సొసైటీ మాఫీ అని చెప్పబడుతున్న వడ్డీని వారికి నే కొత్త అప్పుల సంగతి అలోచిస్తామంటున్నారట. ఈ విషయం స్పష్టం చేయాలి. 5, 6 సొసైటీలకు సంబంధించి అదేరకమైన వార్తలు వచ్చాయి. సహకార సంఘాలలో ఇప్పటివరకు వున్న సభ్యులకు అప్పులు దొరికే ఏర్పాటు లేదు. 4 సంవత్సరాల మార్గం వున్న వారికి అప్పులు దొరుకుతున్నాయి. చివరగా వారికి దొరకడం లేదు. దీనిని సవరించి అదరి అప్పులు దొరికే ప్రయత్నం

6-00 p.m. చేయాలి. సహకార సంఘాలలో ఎదుగుతున్న దుర్వినియోగం చెప్పటానికి వీలు లేనంత ఎక్కువగా వుంది. వివిధ రకాల సహకార సంఘాలలో దుర్వినియోగం చేయబడిన డబ్బు మనం ఎలాంటి చేయవలసింది ఉందో 100 కోట్ల రూపాయల వరకూ వుంటుంది. దానిని వసూలు చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద వుంది. మార్కెటింగ్ కమిటీకు సంబంధించి వరంగల్లు జిల్లాలో ఎప్పుడు ఎన్నికలు జరుపుతారు? కోర్టు ఆర్డర్ వుందని అన్నారు. దాని గురించి స్పష్టంగా చెప్పండి. హరియానాలో రైతులకు మాఫీ చేసినట్లుగా మన రాష్ట్రంలో కూడా వేయి రూపాయల అప్పు వున్న వారికి మాఫీ చేయండి. రైతులకు కొంతనా సహాయం చేయండి. మా జిల్లావారు మంత్రిగారు, వారికి మా జిల్లా సంగతి పూర్తిగా తెలుసు. వడ్డీ రేటు కన్సెషన్ చాలామంది ఉపయోగించుకోలేకపోయారు. అసలు కూడా చెల్లించలేని స్థితిలో వున్నారు. కనీసం వేయి రూపాయలు అప్పు వున్న వారికి మాఫీ చేయండి. సహకార సంఘాలలో సింగిల్ విండో సిస్టమ్ ఇప్పుడే వచ్చింది. కనుక దాని ఫలితాలు ఇప్పుడప్పుడే చెప్పలేము. అనుకున్న ప్రకారం దానిని సంఘటిత పరచండి. కేవలం రైతులకు అప్పు ఇచ్చే సంఘాల వరకే పరిమితం కాకుండా చేతివృత్తుల వారికి, ఉత్పాదకాలుగా ఉత్పత్తి పెరగటానికి కాంక్షిక్రమాలు విస్తృత పరచండి. రైతులకు అవసరమైన విత్తనాలు, ఎరువులు, పురుగుల మందులు విరివిగా సరఫరా చేయండి. కొత్తగా వచ్చే వ్యవసాయ పనిముట్లు అందజేయండి.

ఇక, అడవుల విషయం చెప్పాలంటే ఫారెస్ట్ డిపార్టుమెంటు చాలా అధ్వాన్నంగా వుంది. అడవుల సర్వేనాశనం అవుతున్నాయి. దానికి కారణం ఆయా ప్రాంతాలలో వుండే ధనవంతులు, దొర్లనగరాలు, భూస్వాములు, పెత్తందారులందరినీ ఫారెస్టు అధికారులతో కన్ఫ్రంట్ అక్రమ అడ్డనకు పూనుకుంటున్నారు. 30 సంవత్సరాల నుండి ప్రభుత్వ భూములను దున్నుకొంటున్న వేదలకు ఇంతవరకూ పట్టాలు ఇవ్వలేదు. రిజర్వ్ ఫారెస్ట్ చేరుకో

కలుపుకొంటున్నారు. గిరిజనులు సాగుచేసుకుంటున్న భూములను అవిధంగా కలుపుకొంటున్నారు. 84 కు పూర్వం నుండి సాగుచేసుకుంటున్న వాటికి పట్టాలు ఇవ్వాలని స్టాండింగ్ ఆర్డర్స్ పున్నప్పటికీ దానికి భిన్నంగా చేస్తున్నారు. కనీసం 1985 నాటికి కజ్రాలో పున్న పేల భూములకు పట్టాలు ఇవ్వటానికి నిర్ణయం తీసుకోండి. లేకపోతే చాలా ఇబ్బందులకు గురిఅవుతారు. అనేక చోట్ల కనీసం తంజేడు చెట్లు కూడా లేని భూమిని ఫార్మేస్ భూమి అని ఫార్మేస్ గార్డులు అడ్డు పెడుతున్నారు. అటువంటి వాటిని ఫార్మేస్ క్రింద వుంచకండి. అడవుల పెంపకం క్రింద కొత్త పథకాలను ప్రోత్సహిస్తున్నారు. అడవులలో దొంగతనాన్ని అరికట్టటానికి ట్రాప్ పోర్స్ ను ఏర్పాటు చేశారు. అది మంచిదే. కేవలం వారిపై అధార పడకుండా కట్టుదిట్టాలు చేయండి. ఇంకా ఒరుగుతున్న దొంగ రవాణాను అరికట్టటానికి చర్యలు తీసుకోండి. కోయలు, గోండ్ల మీద ఒరుగుతున్న దొర్ల వ్యాధులను అరికట్టండి. నా నియోజకవర్గంలోని పాకాల చెరువు వద్ద సాంక్యుయరీ పెట్టారు. మంచిదే. చెరువు లోతట్టు భూములలో సాగు చేసుకోవడం, చేపలు పట్టటం ఈ రెండూ నిషేదిస్తున్నారు. ఆచరణలో అవి ఒరుగుతూనే వున్నాయి కాని నిషేధం కేవలం లంచాలు తీసుకోటానికి వనికీ వస్తున్నది. దానిని అరికట్టండి. మత్స్యపారిశ్రామికాలకు చెరువులు ఇచ్చి చేపల పెంపకాన్ని ప్రోత్సహించండి. ప్రైవేటు వ్యక్తులు తమ తమ పొలాల్లో చేపలు పెంచుకొనేట్టి ప్రోత్సహించండి. మత్స్యపారిశ్రామికాలకు కలుగ చేయవలసిన సదుపాయాలు కలుగ చేయడంలేదు. వాటిపై ఎన్నో ఫిర్యాదులు చేశాము. వారికి ఇవ్వవలసిన సదుపాయాలు ఇవ్వండి.

ఇక, చివరగా పాడి పరిశ్రమ గురించి రెండు మాటలు చెప్పి ముగిస్తాను. గ్రామాలలో పశువులకు గాలిరోగం అని, పెద్ద రోగం అని ఇంకేవో నోరు తిరగని పేర్లు గల రోగాలు రాకుండా తగిన చర్యలు తీసుకోవాలి. ఎర్రచీమలు చచ్చి నట్లు గ్రామాలలో పశువులు చచ్చిపోతున్నాయి. పశువులు చనిపోయినా డబ్బు ఇచ్చిన బ్యాంకువారు తిరిగి డబ్బు కట్టవలసిందని అడుగు తున్నారు. పశువులకు ఇన్ ఫ్యూరెన్స్ స్కీము అమలు చేయండి. చనిపోయిన వెంటనే పంచనామా జరిపించి నష్టపరిహారం ఇవ్వండి. గొల్లలకు రుణ సౌకర్యం కలుగచేయండి పశుసంపర్క కళామంత్రిగారు, సహకారశాఖా మంత్రిగారు కలసి, సంప్రదించుకొని ఒక పథకం తయారుచేయండి. పాల ఉత్పత్తిదారుకు గిట్టబాటుధర, కొనుక్కునే వారికి చౌకధరకు పాలు దొరికేటట్టుగా ఓవర్ హెడ్ చార్జెస్ తగ్గించి, దుర్బిణియోగం తగ్గించి అధికంగా పాలు ఇచ్చే పశువులజాతిని ప్రోత్సహించండి. వాటికి కావలసిన పోషక పదార్థాలను రైతులకు, వాటి మీద అధారపడిన వారికి అందచేయాలని కోరుతూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. చంద్రశేఖర్ (వికారాబాద్) :— అధ్యక్షా, మనము రోజు తీసుకునే ఆహారపదార్థాలలో ముఖ్యంగా పాలు, గ్రుడ్లు, మాంసకృత్తులు వుంటాయని, వాటి అధికోత్పత్తి చేసి సరసమైనటువంటి ధరలకు విరివిగా పట్టణ

చేయాలనే వుద్దేశముతో పశుసంవర్ధక కాఖ మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన యీ డిమాండును హృదయపూర్వకంగా సమర్థిస్తున్నాను. పోయిన సంవత్సరము కంటే యీ సంవత్సరము ఈ కాఖకు కేటాయించిన బడ్జెటును రెండింతలు పెంచి నందుకు, దానికి సూచన యిచ్చిన ముఖ్యమంత్రిగారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ కొన్ని సూచనలు యివ్వడలచుక న్నాను. పశువుల అభివృద్ధి చాలా ముఖ్యం. అయితే మన దేశవాళీ గేదెలను, ఆవులను సంకరజాతి పశువులతో క్రాస్ చేయించి మన రాష్ట్రములో అధిక పాల ఉత్పత్తిని, దిగుబడిని యిచ్చే విధంగా వాటిని పెంచాలి. ముఖ్యంగా ఆర్టిఫిషిల్ యిన్ సెమినేషనుకు ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత యిస్తే బాగుంటుందని నా వుద్దేశ్యము. ఎనిమిల్ హాస్పెండ్రి డిపార్టుమెంటు వారు అనుసరిస్తున్న పద్ధతులతో ఏకీభవించడం లేదు. అసిస్టెంటు డైరెక్టరు తెవలలో ఛాడర్ కు ఒకతనిని డేరీకి ఒకతనిని ఉంచడం జరిగింది. కాని ఆర్టిఫిషిల్ యిన్ సెమినేషనుకు ఎల్ ఎన్ ఐ తెవలలో పెట్టడం జరిగింది. కాబట్టి క్వాలిఫైడ్ వెటర్నరీ డాక్టరును తెసి ఆయన ప థిలో వున్న గ్రామాలన్నింటికి ఆర్టిఫిషిల్ యిన్ సెమినేషను పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టి యీ జాతి పశువులను సంకరజాతి పశువులుగా మార్చిన నాడు మనము అనుకన్న రకంగా ప్రాదత్తనును సాధించ గలమని అశిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా పశుసంవర్ధక కాఖ మంత్రిగారు యీ విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రతి అసిస్టెంటు డైరెక్టరు తెవలలో ఆర్టిఫిషిల్ యిన్ సెమినేషను కొరకు ఒక క్వాలిఫైడ్ వెటర్నరీ డాక్టరును వేయాలి. పోతే పశు ఆరోగ్యం విషయములో చాలా వెనుకంజ వేసి వుంది మన ఆంధ్రప్రదేశ్. వేరే స్టేట్స్ లో పోలిస్తే-75 వ సంవత్సరములో ఏదైతే బడ్జెటును కేటాయించారో పది సంవత్సరాల తరువాత కూడ యీనాడు దాని కొరకు అదే బడ్జెటును కేటాయిస్తున్నారు. పది సంవత్సరాలలో పశు జనాభా చాలా పెరిగిపోయింది. అయినా బడ్జెటును పెంచడం లేదు. కాబట్టి ముఖ్యంగా మందుల కొనుగోలు గురించి బడ్జెటును పెంచాలని కోరుతున్నాను. ఇక పాలిక్లనిక్స్ విషయం. ప్రతి జిల్లాకు ఒక పాలిక్లనిక్ ను పెడితే బాగుంటుంది. ఇప్పుడు మన స్టేటులో 18 మాత్రము వున్నవి. ప్రతి జిల్లా పాడ క్వార్టర్సులో పాలిక్లనిక్ ను పెట్టాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. పోతే గ్రామాల్లో వున్న పేద రైతుల ఆర్థిక పరిస్థితిని పెంచడానికి మన ప్రభుత్వమువారు ఎన్నో సంజ్ఞలు కార్యక్రమాలను చేపట్టినారు. ఉచితంగా మేలురకం దూడలు, గొర్రెలు, పాడి గేదెలు, ఎద్దను సప్లయ చేయడం జరుగుతోంది. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా గర్భిణి స్త్రీలకు గ్రుడ్లు సప్లయ చేస్తున్నారు. వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని పశుగణాభివృద్ధి గురించి శ్రద్ధతీసుకొని యీ పశు ఆరోగ్యానికి మెడిసిన్స్ కొరకు ఎక్కువ డబ్బును కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. ఇక డేరీకి సంబంధించిన విషయం. ఉదాహరణకు నా నియోజకవర్గములో రెండు మిల్క్ చిల్లింగ్ సెంటర్స్ మూసివేయబడివున్నవి. నా నియోజకవర్గంలోని మోమినిపేటలో ఒక మిల్క్ చిల్లింగ్ సెంటరు కొరకు నాలుగు సంవత్సరాల క్రితము బిడ్డింగు కట్టడం జరిగింది. కాని యంతవరకు ఓపెన్ చేయబడలేదు. పేద రైతులు

సబ్సిడీ మీద గేరెలను, అవులను సప్లయ్ చేసి ఆయావీరియాలలో పాలుఉత్పత్తిని పెంచాలని మనవి చేస్తున్నాను. పోతే అగ్రికల్చర్ మాత్రిగారికి సూచన. టీచింగు హాస్పిటల్ యూనివర్సిటీకి సంబంధించి వుంటుంది. మన స్టేటులో ఒక టీచింగు హాస్పిటల్ బోయిగూడలో మరొకటి తిరుపతిలో వున్నవి ఆ హాస్పిటల్స్ లో సూడెంటుకు ప్రాక్టికల్స్ కండక్టు చేసి చూపించి మెడిసిన్ ను అప్లయ్ చేసే విధంగా వుండాలి. కాగి చాటికి కేటాయించిన డబ్బు చాలా తక్కువగా వుంది. టీచింగు హాస్పిటల్స్ లో ప్రాక్టికల్స్ చేసారు గాబట్టి నీట్ గా వుంపడానికి యిన్ స్ట్రక్షన్స్ యిచ్చి వాటికి కావలసిన బడ్జెట్ ను కేటాయిస్తే జాగుంటుంది. వదరాసు టీచింగు హాస్పిటల్ తో పోల్చుకుంటే మనది 50 రెట్లు తక్కువవుంది. బోయిగూడ హాస్పిటల్ లో రోజు వచ్చే కేసులను బట్టి చూస్తే రోజుకు ఎనిమిత్ మీద 5 వైసలు బర్న పడుతున్నారు. మదరాసు టీచింగ్ హాస్పిటల్ లో 50 వైసలు మిసిమం బర్న పడుతున్నారు. కనీసం టీచింగు హాస్పిటల్ ను అయినా మెరుగుపర్చాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఎనిమిత్ హాస్పెండింగ్ డిపార్టుమెంటులోని నర్సిస్ మేటర్స్ ను దృష్టిలో వుంచుకోవాలి. కొత్తగా వచ్చిన మండల హెడ్ క్వార్టర్స్ లో వెటర్నరీ డాక్టరును మండల యింচার్జిగా పెట్టారు. అసిస్టెంటు డై రెక్టరును మండల యింচার్జిగా క్రింద పనిచేయుమని యిన్ ఫర్మేషన్స్ యిచ్చారు. అసిస్టెంటు డై రెక్టరును వెటర్నరీ డాక్టరు పరిధినుండి తొలగించాలని కోరుతున్నాను. అగ్రి కల్చర్ యూనివర్సిటీకి సంబంధించిన రెండు వెటర్నరీ కాలేజీలు ఒకటి తిరుపతిలో మరొకటి వైదరాజాదులో వున్నవి. ఎక్కడయితే ఎనిమిత్స్ కేర్ ఎక్కువ తీసుకోవలసివుంటుందో, ఎక్కడయితే పశువులకు జబ్బులు ఎక్కువగా వస్తున్నవో అక్కడ యీ హాస్పిటల్స్ లేవు. కోస్టల్ డిస్ట్రిక్టులో వెటర్నరీ హాస్పిటల్స్ కు పెట్టడానికి ప్రయత్నిస్తూ అక్కడ కూడా ఒక కాలేజీని పెట్టాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఇక డేరీ కాలేజీలు అనండి. ఫిషరీస్ కాలేజీలు అనండి— డేరీ కాలేజీ ఒకే ఒకటి మన రాష్ట్రంలో వుంది. తెలంగాణాలో వుంది. ఆంధ్రలో కూడా ఫిషరీస్ కాలేజీని పెట్టాలని కోరుతూ యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. ఆదెన్న:— అధ్యక్షా, సభలో ప్రచోదనంపై దీమాండనను బల పరుస్తున్నాను. ముఖ్యంగా మార్కెటింగు డిపార్టుమెంటును గురించి రెండు విషయాలు చెబుతాను. వ్యవసాయదారులు తమ ఉత్పత్తులకు శగిన ధరలు పొందాలని, వివిధయోగదారులకు నాణ్యమైనటువంటి ఉత్పత్తులు అభివృద్ధి చేయాలనేది మార్కెటింగు కాంపుడ్యేము. అయితే మన రాష్ట్రంలో మార్కెటింగు యార్డుస్ యింకా అభివృద్ధి పొందలేదని భావిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా గౌడోన్స్ గాని ఎప్రోవ్ రోడ్స్ గాని రైతులకు రెఫువోవెన్ గాని మార్కెటింగ్ యార్డులో కల్పించడం లేదు. క్రమేణా యిలాంటి అన్ని ఫాకట్రీలు మార్కెటింగు యార్డులో అభివృద్ధిపరిస్తే రైతులు తమ ఉత్పత్తులు గిట్టజాలని ధర వచ్చేవరకు భద్రపరచుకొని అమ్ముకోవాలి అవకాశం వుంటుంది. కానీ, ఎక్స్ క్లూజిడ రోట్ల రూపాయలు మార్కెట్టు కోమిటీ లో వుంటుంది. అట్టిబ్బును

6-20 p.m.

రె కులకు రుణాలు యివ్వడముతో పాటు మార్కెట్ కమిటీల అభివృద్ధికిగాను కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. మార్కెట్ యార్డులకు స్థలాలు లేక సంవత్సరాల తరబడి అట్లాగే ఉంటున్నాయి. ప్రభుత్వాధికారులు శ్రద్ధ తీసుకొని మార్కెట్ యార్డులకు స్థలాలు సేకరించాలని కోరుతున్నాను. తగినంతమంది సిబ్బంది లేక కోట్లాది రూపాయలకు సంబంధించిన మార్కెట్ యార్డు పనులు జరగడం లేదని తెలుస్తున్నది. ప్రకాశం జిల్లాలో 1977 లో తుఫానుకు పడి పోయిన గొడెన్ను ఇంతవరకు పునర్నిర్మాణం కాకుండా ఉన్నాయని మనవి చేస్తున్నాను.

సివిల్ సప్లయ్ కు సంబంధించి మనవి చేస్తాను. అర్బులయిన ప్రజలకు గ్రీన్ కార్డు ఇచ్చాలని కలెక్టర్లకు ప్రభుత్వం ఆదేశాలు ఇచ్చాలని కోరుతున్నాను. 500, 600 రేషన్ కార్డు ఉన్నటువంటి గ్రామాలలో కొంతగా ఫెయిర్ ప్రయిస్ పాప్స్ ప్రారంభించాలంటే కలెక్టర్లకు అధికారాలు లేవు, ప్రభుత్వం దగ్గరకు రావలసి వస్తున్నది. ఆ అధికారాలు కలెక్టర్లకు ఇచ్చి కొత్త ఫెయిర్ ప్రయిస్ పాప్స్ మంజూరు చేయడానికి అవకాశం కల్పించాలని కోరుతున్నాను. ఫెయిర్ ప్రయిస్ పాప్స్ వారు ఫ్రాడ్ చేసినప్పుడు విశిలేన్స్ వారు పట్టుకొనడం జరుగుతున్నది. ఆ విధంగా పట్టుకున్నప్పుడు చారి లై సెన్సులు కాన్సిలు చేయడం లేదు. వారు -వేరే విధంగా మేనేజ్ చేసుకొని మళ్ళీ అదే విధమైన మిస్ ఎప్రోప్రియేషను చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కనుక అటువంటి సందర్భాలలో ఆ ఫెయిర్ ప్రయిస్ పాప్స్ యొక్క లైసెన్సులు కాన్సిలు చేయాలని కోరుతున్నాను.

తరువాత యానిమల్ హాజ్ బెండరీ గురించి ఒక విషయం మనవి చేస్తున్నాను. ప్రకాశం జిల్లా పశు సంపదకు ప్రపంచ ప్రఖ్యాతిగాంచినది. ఒంగోలు పశువులు అంటే ఇతర దేశాలలో చాలా పేరు ఉంది కనుక ప్రకాశం జిల్లాలో వెటర్నరీ కాలేజీని స్థాపించి ఒంగోలు పశు సంపదను అభివృద్ధి చేయడానికి తోడ్పడాలని మనవి చేస్తున్నాను.

ఫిషరీస్ కు సంబంధించి ఒకటి, రెండు విషయాలు మనవిచేస్తాను. ఈనాడు అనేక మైన బోగస్ ఫిషరీస్ సొసైటీలు ఉన్నాయి. ఆ సొసైటీలలో ఉన్నటువంటి మెంబర్స్ బోగస్ గా ఉంటూ వీటి ఉపయోగం లేకుండా ఉన్నాయి. పంచాయతీరాజ్ చెరువులు కాని మైనర్ ఇరిగేషన్ చెరువులు కాని లిసామీ పేర్లతో కొంతమంది పెద్దలు వీటిని ఉపయోగించుకొంటున్నారు. మెంబర్స్ కు ఉపయోగం లేకుండా ఉంది. కాబట్టి పశుత్వం వారు పునరాలోచించి ఆ టాంకును లీజుకు ఇచ్చే విషయం ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. వా నియోజక వర్గంలో ఒక సొసైటీని ఫారం చేసుకోవడానికి 1988లో అప్లికేషన్లు పెట్టుకుంటే బోగస్ ఫిషరీస్ సొసైటీ వారు స్టే తీసుకొని వచ్చారు. ఇప్పటికీ సంవత్సరం అయింది. నేను కమీషనరుగారిని కలిసాను. దాని విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకొని ఆ స్టే తొందరలో వెటేరీ చేయాలని కోరుతున్నాను.

for 1987-88 :

Demands for Grants.

హార్దికల్చర్ విషయానికి వస్తే విజిటబుల్ మినిస్ట్రీస్ ఎస్.సి., ఎస్.టి.లకు ఇస్తున్నారు. అవి సక్రమంగా ఉపయోగపడటం లేదు. వారి పేర్లు చూపించి లెక్కలు చూపించుకొంటున్నారు. అది సక్రమంగా జరగడం లేదు. అదే విధంగా నన్నరీస్ పెంచే విషయంలో హార్దికల్చర్ డిపార్టుమెంటువారు బాగా శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. సోషల్ ఫార్మేషన్స్ నిధులు అన్నింటినీ బాగా ఉపయోగించడానికి, అవి ప్రజలకు ఉపయోగపడేటట్లు శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఈనాడు అనేకమంది అగ్రికల్చరల్ గ్రాడ్యుయేట్స్ నిరుద్యోగులుగా ఉన్నారు. అసిస్టెంటు డైరెక్టర్లు, డెప్యూటీ డైరెక్టర్లు పోస్టులు ఖాళీలు చాలా ఉన్నాయి. గత అసెంబ్లీ సమావేశంలో మంత్రిగారు ఖాళీగా ఉన్న పోస్టులన్నీ భర్తీ చేస్తామని హామీ ఇచ్చారు, కాని ఇంజనీర్లకు చేయలేదు, తొందరగా చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. చాలామంది గౌరవసభ్యులు కల్తీ విత్తనాలు, పురుగు మందుల గురించి చెప్పారు. ముఖ్యంగా అవి మా పరీకాశం, గుంటూరు జిల్లాలో జరుగుతున్నాయి. వాటిని నివారించాలనికోరుతున్నాను. మినిస్ట్రీ ఇస్తున్నారు. అవి లెక్కలలో వ్రాసుకోవడమే కాని రైతులకు అందడం లేదని మనవి చేస్తూ అధ్యక్షుల వారు నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ వెలపు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. జయరామ్ (సింగపూరి) :— అధ్యక్షా, సివిల్ సప్లయ్స్, అగ్రికల్చర్, కోఆపరేషన్, ఫార్మేషన్, యూనిమల్ హాస్ బెండరీ, ఫిషరీస్ డిమాండ్స్ను బలపరుస్తూ నేను పరిశ్రమలకు కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాను. మొదటగా సివిల్ సప్లయ్స్ గురించి రెండు విషయాలు మనవిచేస్తాను. అనంతపురం జిల్లాలో ఒక వద్దతి ఉంది. సివిల్ సప్లయ్స్ డిస్ట్రిక్ట్ సెలెక్టు చేయడానికి ఆర్.డి.ఓ. గారు అప్లికేషన్లు కాలఫర్ చేస్తారు. ఒక టెన్డు పెడతారు, డిలర్ పిచ్కు. క్వశ్చను పేపరు సెలెక్టు చేసేది ఆర్.డి.ఓ. గారే, టెన్డు కండక్టు చేసేది ఆర్.డి.ఓ. గారే, వాల్యుయేషను చేసేది ఆర్.డి.ఓ. గారే, అప్పాయింట్మెంట్లు చేసేది ఆర్.డి.ఓ. గారే. దీనివల్ల చాలా అవకతవకలు జరుగుతున్నాయనే అనుమానాలు ఉన్నాయి. కనుక ఈ వద్దతి తీసివేసి ఒకవేళ టెన్డు పెట్టాలని అనుకుంటే క్వశ్చను పేపరు వేరే వారు సెలెక్టు చేసి వాల్యుయేషను ఇంకోకరికి ఇస్తే న్యాయం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. సివిల్ సప్లయ్స్ లో డిలర్ పిచ్ 20% ఎస్.టి.లకు ఇవ్వాలని ఉంది. ఎక్కడా అది అమలు జరగడం లేదు. ఒకవేళ అడిగితే ఇచ్చేవి అన్నీ ఒకే మండలంలో ఇస్తాము, అన్ని మండలాలలో ఇవ్వము, 20% ఫిజ్ చేస్తే చాలు అనే భావక ఉంది. దానిని సరిచేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. రి, రి కిలోమీటర్ల దూరంలో ఒక చిన్న పల్లె ఉంటున్నది, ఆ పల్లెలో ఫెయిర్ ప్రయిస్ పాప్ లేక వేరే గ్రామం దోవాలంటే ఒకరోజు వని వదలిపెట్టి వెళ్ళవలసివస్తున్నది. అందువల్ల ప్రాధ్య మైనంత దగ్గరలో ఫెయిర్ ప్రయిస్ పాప్ పెడితే ప్రభుత్వం అంగీకరిస్తుందని ఫలితాన్ని ఆ గ్రామానికి ఇవ్వడానికి వీలవుందని మనవిచేస్తున్నాను.

అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు గురించి మనవిచేస్తాను సాయిల్ కన్సర్వేషను స్కీము ఉంది. మా అనంతపురం జిల్లాలో వర్ష మే రాదు. ఒక వేళ వస్తే వర్షపు నీటితో సంబంధాలు కోసుకొనిపోయి ఇరోజన్ అవుతున్నది. అందుచేత సాయిల్ కన్సర్వేషను స్కీము పద్ధతి ఇంప్లీమెంటు చేస్తే బాగుంటుంది. ఇంప్లీమెంటు చేయడానికి భూమిని సెలక్టు చేసి డిపార్టుమెంటు ప్రావీణుల ప్రకారం చేసిన తరువాత ఆ డబ్బు ఏరైతే ఉందో అది బెనిఫిషరీస్ కు రెండు ఇన్ స్టాలు మెంట్స్ క్రింద ఇస్తే బాగుంటుంది. మొదటిది పని పూర్తియైనదానికి ముందు, రెండవది పని సగం అయిన తరువాత ఇస్తే చారు ఆ పనిని అనుకన్న విధంగా చేసుకోవడానికి వీలౌతుంది. ఈ డిపార్టుమెంటు పైన వస్తున్నటువంటి మిస్ ఎప్రోప్రియేషను కేసులు ఎవాయ్డ్ చేయడానికి కూడా వీలౌతుందని మనవి చేస్తున్నాను. అనంతపురం జిల్లాలో వరం వస్తే ఆగస్టు మాసంలో వస్తుంది లేకపోతే రాదు. అనంతపురం జిల్లాలో వేరుకనక పట్టణ పరిధానమైనది. దానికి అధిక ప్రోత్సాహం ఇవ్వవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఇదివరకు స్ట్రాట్ అండ్ మార్జిన్ ఫార్మర్స్ కు సబ్సిడీ రేట్స్ లో విత్తనాలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం అది కూడా ఇవ్వలేదు. అక్కడున్నటువంటి రైతులకు ఆ పంట ఒక్కటే జీవనాధారం కనుక ఇర్రిగేషన్ షిప్ ఎలిజిబిలిటీ అందరికీ సీడ్స్ కు సబ్సిడీ ఇస్తే ఆ పూర్తి రైతులకు చాలా అనుకూలంగా ఉంటుంది. కనుక ఈ విషయం పరిభ్రష్టం తుట్టంగా ఆలోచించి ఆ రైతులకు విత్తనాలు కొనుగోలు చేయడానికి సబ్సిడీ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఆయిల్ సీడ్ పోగ్రామ్ము అక్కడ ఎక్కువగా తీసుకొని చిన్న చిన్న వాటర్ రిపోర్స్ న్ ఉన్నచోట వరికి బదులు నూనె విత్తనాలు పండిస్తే బాగుంటుంది. వాటికి సీటి రిక్వయర్ మెంటు చాలా తక్కువ, అధిక దిగుబడులు ఉంటాయి. చెరువులలో ఉన్నటువంటి నీటిని సర్క్యులేషను ట్రాంక్సుగా ఉపయోగించుకుంటే త్రాగునీటి సమస్య తీరడానికి కూడా అవకాశం ఉంటుంది. చిన్న చిన్న ట్రాంక్సు క్రింద ఉన్నటువంటి భూములలో ఈ విధంగా కాన్వే పాటర్న్ మార్చాలని కోరుతున్నాను. అనంతపురం జిల్లాలో వాటర్ షెడ్ ప్రోగ్రామ్ము 6 ఉన్నాయి. వీటి అవసరం ఎంతైనా ఉంది కనుక ఈ వాటర్ షెడ్ ప్రోగ్రామ్ము ఎక్కువ చేయడానికి కృషి చేయాలని కోరుతున్నాను.

తరువాత ఫారెస్ట్ డిపార్టుమెంటు గురించి ఒక విషయం మనవి చేస్తాను. మా అనంతపురం జిల్లాలో పోయే నేపనల్ ప్రావే 7 ఉంది. నేపనల్ ప్రావే పక్క చెట్లు పెంచాలనే ఉద్దేశంతో పత్తి 2 కిలోమీటర్లకు ఒక బోరు వేస్తారు. కాని ఇంతవరకు ఒక్క చెట్టు కూడా పెంచలేదు. బోర్లు వేసి 4, 5 మాసాలైంది. అవి నిరవయోగంగా ఉన్నాయి. పరిభ్రష్టం ఆగిపోయిన ఫలితం లేకుండా పోతున్నది. కనుక అక్కడ వెంటనే చెట్లు నాటే కార్యక్రమాన్ని చేబట్టాలి. ఎక్కడ చూసినా అడవి ఉంటుంది. నీళ్లు లేని పూర్తిగా కాబట్టి అడవులు సెలక్టు చేసుకునే కంటే పత్తి ఇంటికి రెండు, మూడు చెట్లు పెంచే కార్యక్రమం తీసుకుంటే ముమ్మరంగా బరిగే అవకాశం ఉంది. మీట్ అండ్ పార్టీ డెవలప్ మెంట్

for 1987-88:

Demands for Grants.

కార్యరేషన్ ఉంది. అనంతపురం జిల్లాలో దీనికోసం, మూడు గ్రాన్స్ అప్రొప్రియేషన్ సంఘటనలు జరిగాయి. 17, 18 లక్షల రూపాయల వరకు షిప్ అప్రొప్రియేషన్ జరిగింది. ఎవరూ పట్టించుకునే వారు లేక మిన్ అప్రొప్రియేషన్ ఎక్కువై పోతున్నది. ఈ విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకుని, ఈ కార్యరేషనుకు వచ్చే డబ్బు దుర్వినియోగం కాకుండా తగు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ, ఈ సమయం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ సిపాచ్. జయరాంబాబు (గుంటూరు-2) :—అధ్యక్షా, అటవీ శాఖా మంత్రిగారు ప్రతిపాదించిన ఈ డిమాండులో కేటాయించబడిన విధులు ఈ రాష్ట్రంలోని అడవులు కాపాడడానికి గాని కొత్తగా చెట్లు పెంచడానికి గాని పరిపూర్ణ. రాష్ట్రంలో కిరి శాశం భూభాగం ఉంది. అక్షాణిక్ బేస్ మెన్ట్రైన్ కావలసి ఉంది. మంచి సత్పరిణామాల రావాలన్నా వాటికి మూలాధారమైన అడవులను కొట్టివేసే కార్యక్రమం జరుగుతున్నది. ప్రభుత్వం కొట్ట రూపాయలు ఖర్చు చేసి కొత్తగా చెట్లు నాటే సామాజిక అడవుల పెంపుదల కార్యక్రమం చేస్తున్నది తత్కర్మ గానీ మంత్రులు గానీ శాసన సభ్యులు గానీ చెట్లు నాటడంలో పని పూర్వకమయిందని అనుకొంటున్నారు. చెట్లు పెరిగేందుకు శ్రద్ధ తీసుకోవడం లేదు. అవి ఎంతవరకు పెరుగుతున్నాయి సోషల్ ఫారెస్ట్రీ వారు శ్రద్ధ తీసుకొంటున్నట్లు కనిపించడం లేదు. రోడ్లు, రైలు మార్జిన్స్ లో చెట్లు నాటే కార్యక్రమం చేపట్టాలి. స్కూలు పిల్లలను కూడా ఈ చెట్లు నాటే కార్యక్రమంలో భాగస్వాములను చేయాలి. సీ కోస్టులో, ఆ ప్రాంతాలకు అనుకూలమైన కేసరీనా లాంటి మొక్కలను నాటే కార్యక్రమం చేపట్టాలి. అరకులో ఎటువంటి చెట్లు నాటే కార్యక్రమం చేపట్ట లేదు. ఉన్న అడవులు నరకకుండా శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. కొత్తగాడెం ప్రాంతంలో అడవులు కాలాదం విషయం వచ్చింది. నక్కలెట్లు చెట్లు నాశనం చేయడం విషయం వచ్చింది. గిరిజనులు చెట్లు కొట్టి పోడు వ్యవసాయం చేయడం వల్ల నష్టం జరుగుతున్నది. వర్ష పాతం తగ్గిపోతున్నది. గిరిజనులకు సక్రమమైన బోధన చేయవలసిన అవసరం ప్రభుత్వం మీద ఉంది. కలవ దొంగ రవాణా జరుగుతున్నదని తెలుస్తున్నది. గత సంవత్సరం కొత్తగాడెంలో కలవ దొంగ రవాణా జరిగినప్పుడు ఫారెస్టు గార్డులను సస్పెండు చేసి వ్యాపసు ఫారిన్ ట్రైనింగ్ కు పంపించడం జరిగింది. ప్రభుత్వం వెంటనే తగు చర్య తీసుకుని, సస్పెండు చేసిన అధికారుల విషయంలో తగు జాగ్రత్త తీసుకోవాలి. స్థానిక గిరిజనులకు ఫారెస్టు గార్డు ఉద్యోగాలు ఇవ్వాలి. హార్టికల్చర్ ఇన్స్టుట్యూట్ సెంటర్ చేయడం జరిగింది. ఫారెస్టు శాఖ వారు కూడా నర్సరీలను పెంచుతున్నారు. హార్టికల్చర్ డిపార్టుమెంటును ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటుతో కలిపి చేయాలి. డైరీ విషయంలో కాకాని వెంకటరత్నంగారు వ్యవసాయ మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు రాష్ట్రంలో ఉన్న చిన్న తరగతి, మధ్య తరగతి రైతుల యొక్క ఆర్థిక పరిస్థితులు మెరుగుపర్చేందుకు డైరీ వసళ్ళు చేయడం జరిగింది. పాలు ఉత్పత్తి చేసే నీల్క చేసేందుకు ఛిల్లంగ్ సెంటర్స్ పెట్టి

పానులిల్వ చేసి, పట్టణ ప్రాంతాలకు పాలు సరఫరా చేయడం జరుగుతున్నది. గుంటూరు జిల్లాలో దేశంలో ఎక్కడా లేనటువంటి అత్యంత పెద్దదైన సంగం డైరీ ఉన్నది. ఓకార్ గారు మాట్లాడుతూ చెప్పారు—ఉత్పత్తి దారులకు ఎక్కువ ధర, వినియోగదారులకు తక్కువ ధర ఉండాలి అని. మధ్యలో ఉన్న వారు డైరీ డెవలప్ మెంట్ కో-పరేటివ్ ఫెడరేషన్ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. దానికి చైర్మన్ గా నాన్ అఫీషియల్ సభ్యుడు రాజేంద్రబాబు అనే పెద్ద మనిషిని వేయడం జరిగింది. బ్యూరోక్రసీలో అధికారులు తప్పు చేసినా ఆ సంస్థ ప్రజల మీద ఎదురుతుంది. సదాశివరావు అనే ఐ. పి ఎస్. ఆఫీసర్ ను ఎమ్. డి. గా ఈ ఫెడరేషన్ కు వేయడం జరిగింది. ఆయన విషయంలో కొన్ని పొరపాట్లు జరిగాయి. అవి సభకు తెలపాలని అనుకుంటున్నాను. వారిని ఈమధ్యనే నియమించడం జరిగింది. వారి మీద చాలా ఆరోపణలు వచ్చాయి. ఎంక్యూయరీ చేస్తున్నారు. డైరీలో ఉప ఉత్పత్తులు—చీజ్, కూల్ డ్రింక్స్ మొదలైనవి ఇతర రాష్ట్రాలకు రవాణా చేయడానికి క్యూరియంగ్ అండ్ ఫార్ వార్డింగ్ సెంటర్స్ ను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది ఇందులో ఎన్నో అవకాశవకలు జరిగాయి. అదే సంస్థలో వర్సనల్ డిపార్టుమెంటులో సీనియర్ అఫీసర్లు ఉన్నా ఎక్కడి నుంచో తీసుకువచ్చి కొదాలి శివాజీ అనే ఆయన్ను పి.పి.గా పెట్టుకోవడం జరిగింది. ఈయన ఈ సంస్థ కార్యక్రమాలలో జోక్యం చేసుకోవడం జరుగుతున్నది. రి.డి.రి లక్షల రూపాయల లాభం వచ్చిందని చెప్పారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ సంస్థకు టోన్డు మిల్ కోకు 20 లక్షలు సబ్సిడీ ఇస్తున్నది—ఆవిధంగా మొత్తం 220 లక్షల రూపాయలు సబ్సిడీగా ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. ఎమ్.డి.గారి పి.పి అధికార పరిధి మించి—ఎల్.టి.సి. తీసుకుని తిరుపతి వెళ్ళి, చిత్తూరు వెళ్లారు. అక్కడ ఉన్న సంస్థ బీపు తీసుకుని కాళహస్తి మొదలైన చోట్లకు పర్యటన చేసినట్లు ఈరోజు పేపర్లలో వచ్చింది.

10 p.m.

కనుక మంత్రివర్తులు అటువంటి వారిపైన తగు చర్యలు తీసుకోవాలి. అట్లాగే వీటికి మన డెయిరీ డెవలప్ మెంటు లై ప్రొడక్షను యొక్క డిలర్ షిప్ విషయంలో చాలా పొరపాట్లు జరిగినాయి. ఎందుచేతనంటే పాస్ మార్కెటింగు ఇండియా లిమిటెడ్ అని ఒక ఉత్తర భారతదేశ సంస్థకు కేరియంగ్ అండ్ ఫార్ వార్డింగ్ బాధ్యతను అప్పగించడం జరిగింది. మరి ఉత్తర ప్రాంతానికి, తూర్పు ప్రాంతానికి యీ సంస్థ యొక్క వస్తువులను రవాణా చేయడానికి బాధ్యత అప్పగించడం జరిగింది. కోట్లాది రూపాయలు ఖరీదు చేసేటటువంటి ఈ వస్తువులను రవాణా చేసేటప్పుడు ఆ సంస్థ యొక్క బేగ్ గౌండ్ ఏమిటి? దీనికి ఉన్న పెట్టుబడి యెంత? వీటికి యితర ప్రాంతాలలో గోడౌన్సు ఉన్నాయా? ఈ వస్తువులు పాడుకాకుండా ఉండేటటువంటి శక్తి ఉన్నదా? లేదా? అనే విచారణ జరగ లేదు. కేవలం ఒక సంవత్సరంలోనే వ్యాపారంలో ఉన్నటువంటి యీ సంస్థకు ఆ బాధ్యత అప్పగించడంలో ఎం.డి.గారి పాత్ర ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. దీనికి కమిషన్ కూడా 9.7 వర్సంటు యివ్వడం జరుగుతోంది. దీనికి పెండ్రి ట్రాన్స్ పోర్టు అని 1 వర్సంటు, మార్కెటింగ్ ఎక్స్ పెండిచర్ అని 3 వర్సంట్లు.

Demands for Grants.

స్టాకిస్ట్ కమిషన్ అర్బి 4.2 పరస్సంటు మున్ను సనవి మొత్తం 9.7 పరస్సంటు కమిషన్ యివ్వడం జరుగుతోంది అంటే మరి కోటి రూపాయలు వ్యాపారం చేసేదానిలో రు. 9 లక్షల 76,000 కేరీయింగ్ అండ్ ఫార్ వార్డింగ్ యివ్వడం జరుగుతోంది. దీనివల్ల డెయిరీకి రు. 15 లక్షల నుంచి రు. 20 లక్షలవరకు నష్టంవచ్చే ప్రమాదం కూడా ఉంది. అట్లాగే ఉత్పత్తిని అమ్ముడానికి మార్కెటింగ్ ఇండియా లిమిటెడ్ అని మరొక సంస్థను కూడా ఒక డిలర్ పిప్ గాను, డిస్ట్రిబ్యూటర్ లాగాను నిర్మించడం జరిగింది, మార్కెటింగు శాధ్యతలు డెయిరీ చేతిలోనే ఉంది. ఇప్పుడు దేశంలో యితర ప్రాంతాలలో నెయ్యికి మించి గిరాకీ ఉంది. అట్లాగే మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్న పాలు యింకా రాష్ట్రాలకు సరఫరా చేస్తూ మనము యెంతో లాభం గడించవలసింది పోయి యీ సంస్థ నష్టాలలో కూరుకుపోయింది అంటే అక్కడ ఉన్నటువంటి ఉద్యోగస్తుల ఆశ్చర్య కారణం. ఈ సంస్థకు యీ డెయిరీ డెవలప్ మెంట్ రు. 5 లక్షలు లోన్ యివ్వడం జరిగింది. ఈ సంస్థకు ముందు పెట్టుబడి పెట్టి దానిద్వారా వారిచేత వ్యాపారం చేయించవలసిన అవసరం యెమి వచ్చింది? నంతోమంది అర్హత కలవారు ఎజిన్సిలు తీసుకొని ముందుకు వచ్చినా వారికి యివ్వకుండా ఆ సంస్థను నామినేట్ చేసి రు. 5 లక్షలు పెట్టుబడి పెట్టి వ్యాపారం చేయించడం చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం. వీరు అమ్మే టటువంటి నెయ్యిమీద మార్కెటు రేటు కంటే 5 పరస్సంటు డిస్కంట్ యిచ్చి యీ నెయ్యిని అక్కడ అమ్మించడం జరుగుతోంది. అట్లాగే యీ నెయ్యికి కేజీకి ఒక రూపాయి చొప్పున నల్గిడిలాంటిది యివ్వడం జరిగింది. ఈ విధంగా కూడా నష్టం రావడం కూడా జరుగుతోంది. బల్క్ నెయ్యిగా దాదాపు 50 కే.జీలు 20 కే.జీ.లు ఉన్న టీన్స్ యితర రాష్ట్రాలకు నెయ్యికి యెక్కువగా గిరాకీ ఉన్న ప్రాంతాలకు పంపించడం జరుగుతోంది. వీటిమీద కూడా కమిషన్ యివ్వడం జరుగుతోంది. ఈ బల్క్ గా ఆర్డర్ ప్లేస్ చేసేటప్పుడు దేశంలో ఉన్న పెద్ద పెద్ద వ్యాపారస్తులు ఉన్నారు. వారికి కావలసిన మొత్తానికి టెండర్ పెట్టుకొని, స్టాక్ లు పెట్టుకొని యిక్కడ నుంచి స్టాక్ లు లిఫ్ట్ చేసుకుంటే దీనికి కూడా కేరీయింగు అండ్ ఫార్ వార్డింగ్ అని ఆ ప్రాంతాలకు తీసుకొని వెళ్లి మరల మనము అక్కడ అమ్మడంలో దాదాపు లక్షలాది రూపాయలు యీ సంస్థకు నష్టం రావడం కూడా జరుగుతోంది. తర్వాత యీ బల్క్ కి లిఫ్టింగ్ విషయంలో సేమ్ వండ్, మదనలాల్ అని చెప్పేటటువంటి ఉత్తర భారత్ కంపెనీకి 110 మెట్రీక్ టన్నులు నెయ్యి ఒకేసారి లిఫ్టు చేయడానికి ఎం.డి గారు పర్మిషన్ యివ్వడం జరిగింది. 110 మెట్రీక్ టన్నుల నెయ్యి అంటే సామాన్యమైన విషయం కాదు. తిలో రు. 30 కిక్కిలు అమ్మితే ఉత్తర భారతదేశంలో కాని ఢిల్లీలో కాని వండ్కు సీజన్ శావడంవల్ల అంతకంటే యెక్కువ రేటు ఉన్నా కాని అక్కడ యీ రేటుకే దీనిని కిక్కు చేయడంవల్ల నష్టం వచ్చింది. అరకంగా మధ్య భారీలు వ్యాపకేటటువంటి అవకాశాలు కల్గిపోయి. అక్కడ రిక్రూట్ మెంట్ విషయం వచ్చినప్పుడు చాలా ముద్ది సేల్స్ అఫీసర్స్ ను నియమించడం జరిగింది. ఆ విషయంలో కూడా ప్రభుత్వం రిజర్వేషన్ అమలుచేయవలసిన శాధ్యత ఉంది. ఇది ప్రభుత్వరంగ సమస్య.

అది కూడా లేకుండా ఎం.డి.గారు ఆయన స్వంత ఆలోచనలతో ఆయన అభిమానులను, ఆయన శ్రేయోభిలాషులను రిజిస్టర్ సేల్స్ అఫీసర్స్ గా నియమించడం జరిగింది. అట్లాగే యీ సంస్థ చైర్మన్ గారు విదేశీపర్యటన చేయడం జరిగింది. ఒక లక్ష రూపాయలు యీ సంస్థ భరించడం జరిగింది. ఆయన ఇంటికి ఎన్.టి.డి. టెలిఫోన్, అఫీసులో ఎన్.టి.డి. టెలిఫోన్ సౌకర్యం కూడా యేర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఇవన్నీ కూడా పాల ఉత్పత్తి దారుల కష్టాలతో నుంచి ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. ఎం.డి.గారి ప్రయాణం ఖర్చుల క్రింద యీ సంవత్సరం ఒక లక్ష రూపాయలు ఆయన డ్రా చేయడం జరిగింది. ఆయనతో ఉన్న నాగేశ్వరరావు గారు అక్కోట్స్ అఫీసరు రూ. 85,000 లు రాసువరావు గారు, జాయింట్ డైరెక్టరు రూ. 80,000 లు యీ సంస్థ నుంచి డ్రా చేయడం జరిగింది. అట్లాగే రైతులకు ఫాడర్ యివ్వడానికి కొనుగోలు విషయంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ సీడ్స్ డెవలప్ మెంటు కార్పొరేషన్ వారి దగ్గరకు వెళ్ళకుండా సర్టిఫైడ్ అమ్మేటరువంటి సంస్థలు ఎన్ని యున్న వారి దగ్గరకు వెళ్ళకుండా కేవలం రూ. 10 లక్షలు విలువ గల సీడ్స్ కొనుగోలు చేసి ఆ సీడ్స్ సక్రమంగా రైతులకు అందజేయకుండా ఆ రూ. 10 లక్షల కుంభకోణం జరిగింది. అట్లాగే తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత తెలుగు గ్రామీణ క్రాంతి పథం అని పెట్టి యొక్కడయినా సరే కొన్ని గ్రామాలకు పోయినప్పుడు 50 వర్సంటు ప్రభుత్వం, 50 వర్సంటు ప్రజలు ఆ కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరిగింది. చాలా చోట్ల విజయవంతం అయిందని భావిస్తున్నాను. పామర్య దగ్గర ఉన్నటువంటి కృష్ణాపురం మిల్స్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీకి యంతకుముందు అక్కడ అఫీసు కట్టడం జరిగింది. అక్కడ ఉన్నటువంటి అదే అఫీసును క్రొత్తగా కట్టినామని తెలుగు గ్రామీణ క్రాంతి పథం క్రింద ఎం.డి.గారు, చైర్మన్ గారు కొన్ని పండ్లు రిలీజ్ చేయడం ఆ విధంగా తెలుగు గ్రామీణ క్రాంతి పథం క్రింద కృష్ణాపురంలో దుర్వినియోగం అయింది. అట్లాగే యీ సంస్థలో ఉన్నటువంటి పెద్ద ఉద్యోగస్తులకు ఎంటర్ ప్రైస్ మెంట్ క్రింద సంవత్సరానికి రూ. 80,000 లు యీ ఫెడరేషన్ వారు డ్రా చేయడం జరుగుతోంది. అట్లాగే గత రంజాన్ వండుగ రోజున మీరు ముస్లింల వండుగ కావడం వల్ల మీరు వారికి పాలు సరఫరా చేయడం యొక్క వ అసహరం అవుతుంది. కాని యీ రమ్జాన్ వండుగ యెవ్వడో కూడా తెలుసుకోకుండా 5 వేల లీటర్ల పాలు ఆ రోజు ప్రత్యేకంగా ముస్లిం ప్రాంతాలకు పంపించడం. అక్కడ ఉన్నటువంటి ముస్లింలు ఆ రోజు రమ్జాన్ వండుం కాదని చెప్పిన తరువాత మీరు వాటిని తిరిగి వెనక్కు తీసుకొని పోవడం దానివల్ల 65 లీటర్ల పాలు యెందుకు పనికి రాకుండా పోవడం యీ విషయం మీ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. అదే కాకుండా యొక్కడ ఉన్న ఒక జాయింట్ డైరెక్టరుగారి ఇంటిలో గ్యాస్ లీకేజ్ వల్ల అగ్ని ప్రమాదం జరిగితే ఆ ప్రయివేటు హౌస్ లకు ఆ తరువాత దాదాపు రూ. 25,000 లు యీ ఫెడరేషన్ నుంచి డబ్బులు యివ్వడం జరిగింది. అట్లాగే ఆయన ప్రయివేటు రెండేడ్ హౌస్ లో ఉంటే రూ. 15,000 లు యివ్వడం జరుగుతోంది. అట్లాగే

for 1987-88:

Demands for Grants.

యీ ఏ. ఏ. గారి విషయం ఉదయం పేపర్లో కూడా వచ్చింది. అట్లాగే ఎం.డి.గారు, అశోకబాబు, అయనకు ఒక జీఫ్, ఒక కారు, ఒక మోటార్ సైకిలు యీ ఫెడరేషన్ ద్వారా యేర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఎ. ఏ. ఎస్స్ 4812 అని ఒక కారు, ఎ. ఏ. ఎస్స్ 2888 అని ఒక జీఫ్, ఏ. టి. సి. 7873 అని ఒక మోటార్ సైకిలు కూడా యివ్వడం జరిగింది. యివన్నీ కూడా ఏ. ఏ. కి యేర్పాటు చేయడం ద్వారా యీ ఫెడరేషన్ యిబ్బంది జరుగుతోంది. ఈ రకంగా జరుగుతూ వుంటే, ప్రభుత్వం కొన్ని చట్టాలు చేసినంత మాత్రానతాము చేసిన చట్టం సక్రమంగా జరుగుతున్నాయో? లేవా అనేది చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉంది. ఈ రకంగా పాల ఉత్పత్తిదార్ల కష్టాన్ని దుర్వినియోగం చేయకుండా దీనికి సమగ్రమైన విచారణ జరగాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ ఎం. కృష్ణారెడ్డి:—భారతదేశం యొక్క ఆదాయం, మన రాష్ట్రం యొక్క ఆదాయం 100 కి 10 వర్సంటు వరుసపని క్రింద వస్తుంది. రెండవది మన రాష్ట్రంలో ముఖ్యంగా అనాది నుంచి కూడా 100 కి 80 నుండి వ్యవసాయం మీదనే ఆధారపడి ఉన్నాయి. మరి యీ వ్యవసాయం 100 కి 80 నుండి గ్రామాలలో ఉద్యోగం కల్పిస్తున్నది. ఆ రోజులలో వ్యవసాయం గౌరవ వృత్తిగా యెవరయితే స్వీకరించారో యీ నాడు వారి పరిస్థితి అధ్వాన్నం అయి పోయింది. కాని మన తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఎస్. టి. రామారావు గారు వారికి రకరకాల అభివృద్ధికి చేయూతనిచ్చేందుకు యెన్నో చర్యలు గైకొన్నారు. ఈ రోజున కాభా మా త్వరిత 6-50 p.m. ప్రవేశ పెట్టిన వివిధ పద్ధతులను సేవల పరుస్తూ కొన్ని పూచనలు చేయదలచుకున్నాను. వ్యవసాయ శాస్త్ర పరిజ్ఞానములో మనం ముందుకు పోతున్నాము. మన రాష్ట్రములో ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తి 17 లక్షల టన్నులు 1958-59 లో ఉంటే అది నేటికి అంటే 1983-84 సంవత్సరములో 118 లక్షల టన్నుల వరకు సాధించాము. అన్నవృద్ధి ఋతు పవనాలు ప్రభావము వలన 1983-87 సంవత్సరము వచ్చేసరికి వ్యవసాయోత్పత్తులు చాలా వడిపోయినవి. 59 లక్షల టన్నులకు వడిపోయింది. ప్రభుత్వము సమయానికి అదుకుని రైతులకు చేయూతనిచ్చి డ్రాట్ ఎఫెక్టు వలన, ప్లడ్ ఎఫెక్టు వలన వడ్డపోయినా, 1986 సంవత్సరములో రబీ పంట 20 లక్షల టన్నులు ధాన్యము పండించాము. 1985-86 సంవత్సరములో 19 లక్షల టన్నులు ఉండేది. వ్యవసాయ శాస్త్రములో ముందుకు పోతున్నాము. మేలైన నితనాలు వంగడాలు చేసుకుంటున్నాము. ఎరువులు సమయంలో అందిస్తున్నాము. శక్య రక్షణకు పెన్సిన్ పెట్టు అందిస్తున్నాము. మనము వ్యవసాయము చేయడంలో లోపము వుంది. ఏదైతే లాభము వస్తుందో ఆ పంట చేరుదానికి ఖుండ్డుకు వస్తాము. ఉదాహరణకు, ప్రత్తి, మిర్చి వేస్తున్నాము. కాఫీ వంటలు పండించేటప్పుడు ఒక ప్లాను ప్రకారంగా చేసుకుని ఫర్ ఫెక్టు ప్లాన్ చేయాలి. చేసుకుని పంటలు వేయాలి. కర్షక ధరివత్తు అని ఒకటి ఏర్పాటు చేసుకున్నాము.

మండల లెవెలులో వ్యవసాయదారులకు ఫలానా పంట వేసుకోవాలి అని, ఎగుమతి గురించి ఫలానా పంట వేసుకోవాలి అని, సరిగా అంచనా వేసుక నష్టపైడే మన వారికి ఉత్పత్తిని కల్పించగలుగుతాము. రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి నిరుద్యోగులైన యువకులకు కూడా అవకాశం కల్పించి వ్యవసాయాన్ని ఒక పరిశ్రమగా తీర్చిదిద్దే వారికి అందులో అవకాశం కల్పించాలి. వ్యవసాయ డిపార్టుమెంటు చాలా ముందుకు పోతున్నది ఆధునిక పద్ధతులు అవలంబించడంలో. సేవ్యము చేసినటువంటి వారిని చూసినప్పుడు 100 కి 60 వంతులు వ్యవసాయ పంటలు వేసుకు టున్నాము. కాని ఒక్క విషయం మనించాలి భూసారాన్ని పెంచాలి. నీటిని నిలువ చేయాలి. అప్పుడే వ్యవసాయోత్పత్తులు పెరగడానికి అవకాశాలు మెరుగు అవుతాయని నేను మనఃపూర్వకంగా చెప్పన్నాను. ఎటుకబడ్డ జిల్లాలో పహబూబునగరం జిల్లాలో రైతులు పూర్తిగా కృంగి కృషించి పోయినారు. పాలెంలో వ్యవసాయ పరిశోధన కేంద్రము వుంది అక్కడ రైతు పంటలకు సంబంధించినటువంటి ఫారము అది. అక్కడ ఉద్యోగస్తులకు కొన్ని సెలతే సంవత్సరములో పని ఉంటుంది. అటువంటి పరిశోధనా కేంద్రములో వ్యవసాయ కళాశాలకు పరిష్కమం యిచ్చి ప్రారంభించినట్లయితే అక్కడ వేరే ఉద్యోగాలు కల్పించి వేరే జీతాలు యిక్కనక్కరకుండా ఉన్న వారితోనే పని చేయించుకుని అక్కడ నిరుద్యోగులుగా ఉన్నటువంటి లక్షలాది యువకులకు యందులో శిక్షణ యిచ్చి వారిని మంచి నిపుణులుగా చేసినట్లయితే అది వారికి ఎంతో మేలు చేకూరుతుంది కాబట్టి ఆ విధమైన చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా వ్యవసాయశాఖా ముఖ్యులను తమద్వారా కోరుతున్నాను. 2000 సంవత్సరము నాటికి దేశము యొక్క జనాభా 872 మిలియన్లు అవుతుంది కాబట్టి 240 లక్షల టన్నుల వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు కావలసి ఉంటుంది. రాష్ట్రము నుంచి చూసినట్లయితే 20 నుంచి 21 లక్షల టన్నుల ఆహార ధాన్యాలు కావలసి వుంటుంది. దీనికి కావలసినటువంటి ప్లాను యిప్పటి నుంచే తయారు చేసుకుని రైతులకు సమయానికి కావలసినటువంటి విత్తనాలు వగైరాలు అందజేసి వారికి కోఆపరేటివ్ లోన్లు సకాలములో అందజేసి ప్రొడక్షన్ పెంచే విధంగా చూడాలి. భూమి పరిగణనను బట్టి వ్యవసాయదారులచేత ఆయా పంటలు వేయించాలి. వర్షాధారము మీద ఆధారపడిన పంటలు ఆయా ప్రాంతాలలో వేయించాలి. పండ్ల తోటలు పెంపు అవకాశాన్ని రైతులకు కల్పించాలి. పండ్ల తోటలు విషయంలో ఆలోచించి చూస్తే అమృతపాడి అనే అరటిపండు యిప్పుడు అసలు లేకుండా పోయింది కొబ్బరి తోటలు విషయంలో చూస్తే గ్రామీణ అనే రోగమువచ్చి కొబ్బరి తోటలు పాడై పోతున్నవి. కోఆపరేటివ్ సంస్థలు విషయం ఆలోచించినప్పుడు కాంగ్రెసు వారి హయాములో వారి సంస్థలను జేబు సంస్థలుగా మార్చుకున్నారు. ఇప్పుడు ఈ ప్రభుత్వము వచ్చి కోఆపరేటివ్ లోన్లు విషయంలో సింగిల్ విండో పోలీసు ప్రవేశపెట్టి అటువంటి దుస్థితి లేకుండా వారికి వెంటనే లోన్లు దొరికే వరకు కల్పించారు. ఆ కాంధ్యత ఈ ప్రభుత్వము తీసుకన్నది. అందుకు సంబంధించి ఫిషరీస్ డిపార్టుమెంటు నిషయంలో వృత్తి జిల్లాలోను వారి కార్యాలయము

ఉన్నాయి కాని తెలంగాణా జిల్లాలో మాత్రము నామమాత్రంగానే ఆ ఉత్తీర్ణలు ఉన్నాయి. చెరువులకు పని లేదు నిగుడ్యోగులైన యువకులకు పని కల్పించడానికి యకరహా, రెండు యకరాలో వారికి చేకూర్చి వారికి తెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ ఇచ్చి మత్స్య పరిశ్రమను అభివృద్ధి పరచారు. వ్యవసాయానికి సంబంధించి రైతులకు సహాయం చేయాలని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి. ఎస్. ఎల్. నాయకర్ (సంవర) :- అధ్యక్షా, కాళానూతులు

కానన సభలో ఆరు డిమాండ్స్ను ప్రవేశపెట్టారు. వాటిని బలపరుస్తూ ముఖ్యంగా వ్యవసాయం మీద, మత్స్య పరిశ్రమ మీద నేను కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాను మన రాష్ట్రములో వ్యవసాయం మీద 100 కి 80 మంది జీనిస్తున్నారు. రైతులకు గిట్టుబాటు ధర కల్పించవలసిన జాగ్రత్త ప్రభుత్వము పైన వుంది. ధరలను నిర్ణయించేది కేంద్ర ప్రభుత్వము. ఎరువులు, పెన్సిలైడ్లు ధరలను కంట్రోలు చేయడము ప్రభుత్వము విఫలమైనదని మనవి చేస్తున్నాను. తప్పకుండా ఎరువులు, పెన్సిలైడ్లు, ఎగ్రికల్చర్లో ఇంప్లి మెంటు 1/3 సబ్సిడీ రేటుకు చిన్నకారు, సన్నకారు రైతులకు ఇవ్వించి వారిని ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను. క్యాప్ ఇన్స్యూరెన్సు విషయంలో మండలం ఒక యూనిట్ గా తీసుకున్నారు. రైతును ఒక యూనిట్ గా తీసుకుని కేయాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అప్పుల విషయంలో వడ్డీ మాఫీ చేశారు. చాలా సంతోషం. 80 వ లేడీ జూన్ నెల వరక గడువు ఇచ్చారు. దానిని డిశంబరు వరకు పొడిగించాలి. అదే కాకుండా చిన్నకారు, సన్నకారు రైతులకు మార్కెటింగ్ ప్రకటించి వారికి రుచాలను మాఫీ చేయవలసిందిగా నేను సూచన మంత్రిగారికి మరచివేస్తున్నాను. మత్స్య పరిశ్రమను వ్యవసాయ కాళానుంచి విడదీసి మత్స్య పరిశ్రమకు స్వతంత్ర పరిశీలన కమిషన్ లెవలించాలని ఆ విధంగా చేసిన నాడు మత్స్య పరిశ్రమ అభివృద్ధి చెందుతుందని మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను. రాష్ట్రములో మత్స్యకారులు ఉన్న గ్రామాలకు సరియైన రోడ్లు లేవు, ఎలక్ట్రిసిటీ లేదు, బ్రాగ్ దానికి మంచినీరు లేదు, సరియైన ఫెసిలిటీస్ లేవు. కాబట్టి ఆ కోస్ట్ లో ఏరియాలో ఉన్నటువంటి మత్స్యకార్మికులకు గ్రామాలకు లింకు రోడ్లు ఏర్పాటు చేసి వారికి వసతులు ఏర్పాటు చేసి మంచినీరు అందించి రోడ్లు నిర్మించి, ఎలక్ట్రిసిటీ ఫెసిలిటీస్ వారికి కల్పించాలి అని కోరుతున్నాను. విద్యలో మత్స్య పాఠశ్రామికులు వెనుకబడి ఉన్నారు. 1987-88 సంవత్సరములో వారికి కొన్ని ప్రత్యేక హాస్టల్స్ ప్రారంభిస్తామని చెప్పారు. ఫిషర్ మెన్స్కు హాస్టల్స్ కట్టించి వారికి వేదే హైస్కూల్స్ ఏర్పాటు చేసి వారికి పాఠశ్రామిక వరమైన విద్యను అభ్యసించాలని నేను మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఎగ్రికల్చర్లో యూనివర్సిటీకి రెటరు వ్రాయడం జరిగింది. ఫిషర్ మెన్స్కు కాకినాడలో కాలేజీ ప్రారంభించాలని నేను మంత్రిగారిని ప్రత్యేకంగా కోరుతున్నాను. ఆంధ్రలో ఒకటి, తెలంగాణాలో ఒకటి, రాయలసీమలో ఒకటి సెంట్రల్ ఫిషర్ మెన్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్ అని ఏర్పాటు చేశారు. అట్లా కాకుండా ఈ మూడింటిని కలిపి ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫిషర్ మెన్ సెంట్రల్ కోఆపరేటివ్

7-00 p.m.

సొసైటీగా ఏర్పాటు చేసి వారికి వాటి ద్వారా అప్పులు యిప్పించాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. యిడ్ కిక్రీటరీస్ నియమించి వారి ద్వారా మత్స్య పారిశ్రామికలకు కావల్సినటువంటి లోన్లు గాని, నైలాను దారము గాని, నిత్యావసర వస్తువులు గాని వీరి చేత వారికి యిప్పించాలని కోరుతున్నాను. నిజంగా ఈ మత్స్య శాఖ ఏవిధంగానూ మత్స్య కార్మికులకు పునరుద్ధరణలేదని మనవి చేస్తున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వపు స్కీములను యూజ్ చేసుకోవడం లేదు. ఫిషరీస్ లైఫ్ ఇన్ స్యూరెన్స్ స్కీము ఒకటి వుంది. ఈ ప్రభుత్వము వచ్చిన తరువాత 10 వేలు ఇస్తున్నారు. అయితే ఇప్పుడు 5 వేలే ఇస్తున్నారు. గోదావరిలో గాని, సముద్రములో గాని చనిపోయిన వారికి 10 వేల రూపాయలు యివ్వాలని జి.ఓ. వుంది. 5 వేలు మాత్రమే ఇస్తున్నారు. ఇతర రాష్ట్రాల్లో 15 వేలు ఇస్తున్నారు. వాళ్ళ యొక్క కృషి వల్ల మన రాష్ట్రానికి 40 కోట్ల రూపాయలు విదేశీ మారకద్రవ్యం లభిస్తున్నది. దీన్ని దృష్టిలో వుంచుకోవలెనని మనవి చేస్తున్నాను. ఫిషర్ మెన్ కోఆరేటివ్ బ్యాంక్స్ వాళ్ళకు చాలా అవసరము. సింగిల్ విండో ప్లస్ గాని, అగ్రికల్చర్ డెవలప్ మెంట్ బ్యాంక్ గాని, కోఆరేటివ్ బ్యాంకు గాని ఫిషర్ మెన్ కోఆరేటివ్ సొసైటీలకు లోన్లు యివ్వడం లేదు. అయితే అదంతా మిడిల్ మెన్ చేతుల్లో పడిపోతున్నది. ఎ. పి. ఫిషర్ మెన్ కోఆరేటివ్ బ్యాంక్ గాని లేదా ఎ.పి. ఫిషర్ మెన్ కోఆరేటివ్ ఫయినాన్సియల్ కార్పొరేషన్ గాని పెట్టి, తద్వారా ప్రియుమరీ ఫిషర్ మెన్ కోఆరేటివ్ సొసైటీకి నైలాన్ దారము గాని, అప్పులు గాని బోట్స్ కొనుగోలు చేయడానికి ఆ విధంగా ఒక బ్యాంక్ పెట్టాలని మనవి చేస్తున్నాను.

అ నే క ఒడరేవులున్నాయి. న ర్నా పు రం, కలింగపట్టణం, కృష్ణపట్టణం ఒడరేవులున్నాయి. విదేశీ సహాయం వచ్చే అవకాశం వుంది. ఆ సహకారంతో ఫిషింగ్ హార్బర్ నిర్మాణం చేపట్టాలని మనవి చేస్తున్నాను. దానికి మత్స్య శాఖ ఏమీ చేయలేదు. గుజరాతులోగాని, మద్రాసులోగాని మత్స్య శాఖ ఫిషింగ్ హార్బర్ నిర్మాణం చేస్తున్నారు. తద్వారా ఫిషర్ మెన్ డెవలప్ అవడానికి అస్సారం వుంది. విదేశీ సహాయం తీసుకోమన్నది మనవి చేస్తున్నాను. తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో 4 కోట్ల రూపాయలకు స్వీడన్ వారు ఒక స్కీము తయారు చేశారు. దానిమీద హాన్ లో అమ్యూరెస్సు కూడా యివ్వడం జరిగింది. ఇండ్లో స్వీడన్ ఫిషరీస్ ప్రాజెక్టు క్రింద ఈ 4 కోట్ల రూపాయలలో స్కీమును ఇంట్లాడ్యూస్ డెస్టామని మర ప్రభుత్వము తెలిపింది. ఇప్పుడయినా పరవా లేదు. డెవ్లప్ మెంట్ సహకారంతో గాని, హాంబు సహకారంతో గాని, జపాన్ సహాయంతో గాని ఒక ప్రాజెక్టును తయారు చేసి, ఫిషర్ మెన్ డెవలప్ మెంటుకు దోహదము చేయాలని కోరుతున్నాను. నేపల్ ఫిషర్ మెన్ వెల్ ఫేర్ ఫండు ఒకటి వుంది. నిజంగా చెప్పాలంటే దేశం వైడ్ గా 200 కోట్ల రూపాయలు విదేశీ మారక ద్రవ్యం వస్తున్నది. అందులో 10 శాతం కూడా ఫిషర్ మెన్ వెల్ ఫేర్ కొరకు ఖర్చు చేయడంలేదు.

అంధ్ర రాష్ట్రము లో 40 కోట్లు విదేశీ ఎక్స్‌చేంజి వస్తే, కనీసం 2 వారం కూడా వారి సంజేమం కొరకు ఖర్చు చేయలేదు. నేషనల్ ఫిషరీ మెన్ వెల్‌ఫేర్ స్కీము పెట్టి దాని ద్వారా వృద్ధాప్య పెన్షన్, మానేజిరియల్ సిస్టెన్స్ ఇవ్వడం ఇస్తామని అన్నారు. కాని ఏమీ చేయలేదు. దానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు కూడా మత్స్య కార్మికుల నుండి పేర్లు నామినేట్ చేయమని అంటే ఆ పేర్లు కేంద్రానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పంపలేదు. ఇప్పటికైనా కేంద్రానికి ముగ్గురు మత్స్య కార్మికులను నామినేట్ చేసి, తద్వారా స్కీమును మన రాష్ట్రములో ఇంప్లీమెంట్ చేసి, వారి సంజేమం కొరకు సహకరించాలని కోరుకున్నాను. మత్స్య కార్మికులకు ఏ విధమైన పనులు లేవు. జూన్, జూలై, ఆగస్టులో పనులుంటాయి. వాళ్ళ సంజేమ పథకాల విషయంలో అధికారులు కన్‌వాన్స్ చేసి, వాళ్ళకు పని కల్పించాలని కోరుతూ, ఈ అవకాశం యిచ్చినందకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ మొహమ్మద్ జానీ :—అధ్యక్షా, ఈ డిమాండ్ మీద అనేక మంది గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడారు. ఎవరు మాట్లాడినా ఈనాడు రైతు ఎలాంటి యిబ్బందులకు గురవుతున్నాడో అన్న సంగతి ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. మంత్రిగారు కూడా తాను రైతునని చెప్పుకొనడం ఈ హౌస్‌లో అనేక సందర్భాలలో అలాంటి అభిప్రాయాన్ని కూడా తెలిపింది. చాలా సంతోషం. మేము మీకిచ్చిన సలహాలను రైతు మేలుకొనకు అమలు చేసే వుంటే మీరు చెప్పినట్లుగా రైతు శ్రేయోభిలాషిగా నిరూపిం చుకోవలసిన అవకాశం ఉంది కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

రైతు ఈనాడు వ్యవసాయానికి కావలసిన ఇన్‌పుట్స్ కొనడానికి అని సబ్‌స్టాండర్డ్ ఎరువులైనా, పెస్టిసైడ్స్ అయినా విత్తనాలైనా, కొన్నట్లయితే ఎంత మోసానికి గురవుతున్నాడో రైతు పరిస్థితి అందరికీ బాగా తెలుసు. చాలా మంది రైతులు పెద్దాం పెడలోని వున్నాి కాకట్లు పెట్టి కూమి పెట్టుబడికి పెట్టడం జరుగుచున్నది. తద్వారా తాను పండించిన పంట అమ్ముడానికి పోతే అతని పరిస్థితులు ఎలాగున్నాయో నేను వివరించవలసిన అవసరం లేదు. తమరికీ బాగా తెలుసు. మంత్రిగారికి ఇంకా బాగా తెలుసు. ఇన్‌పుట్స్ రైతు కొనాలంటే ప్రైవేటు ప్రయివ్ పెట్టి కొనవలసి వస్తున్నది. అది రాష్ట్రములోనే కాదు, దేశములోనే వుంది. తాను పండించిన ధాన్యమును మార్కెటుకు తీసుకొని పోతే, ఎంత తక్కువ ధర వుంటే అంత తక్కువ ధరకు కొనడానికి మధ్యదళారీలు వున్నారు. ఉదాహరణకు—ధాన్యము ధర ఈవారం రూ. 4.50 లకు కే.జి. బియ్యం అమ్ముతున్న పరిస్థితులలో, రైతు దగ్గరకు పోయి కే. జి. రూ. 1.45 లకన్నా ఎక్కువ ధరకు కొనేడే లేదు. రూ. 1.45 లకు బస్తా రైతు దగ్గర నుండి కొంటున్నాడు. దీనివల్ల రైతు పోతే దోపిడీకి గురవుతున్నాడో తన ధాన్యాన్ని అమ్మే సమయంలో మనకు తెలుస్తున్నది. అదే విధంగా కన్‌స్యూమర్ కూడా తాను కొనేటప్పుడు దోపిడీకి గురవుతున్నాడు.

రైతు దగ్గర కొనే మధ్య దళారీలు కోటికొలది వున్నారని. ఈ విధానాన్ని మార్పు చేయవలసిన అవసరం ఎంతగానూ వుంది. రైతుకు మేలు చేసే వర్తకులు ఉండాలి. ప్రభుత్వమే నేరుగా రైతు నుండి కొనే విధానాలను అమలు చేసి తీసుకురావలసి వుంది. తదనీ గుణంగా మార్కెట్టు వ్యవస్థను పరిష్కరము చేయ వలసిన అవసరం వుందని మనవి చేస్తున్నాము.

7-10 p.m.

ఒక ధ్యానం ధర కూడా కాదు. ఇంబాక చెంకటపతిగారు మాట్లాడతూ చెప్పారు. ప్రతి ముఖ్యంగా కోస్తాజిల్లాలో గంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాలో పంట అపారముగా వేస్తున్నారు. ఇది బాగా పండి రైతుకి ప్రతి వచ్చేటప్పుడు క్వింటాలు 450 రూపాయలకు మించి పోదు. రైతు తను చేసిన అప్పులు తీర్చుకోవడం కోసం 450 కి 500కి అమ్ముకున్న తరువాత, రైతు దగ్గర ప్రతి అయి పోయింది అని తెలిసిన తరువాత దాని ధర విచరితంగా పెరగడం అనేది జరుగుతోంది. పెద్ద రైతో, భూస్వామో స్థాకు చేతుకుని లాభ పడుతున్నారు తప్ప చిన్న రైతులు, సన్నకారు రైతులు దోపిడికి గరి అవుతున్నారు. వ్యాపారస్తులు పాగు పడుతున్నారు. మిర్చి సంగతి నేను గతములో కూడా అనేక సందర్భాలలో చెప్పడం జరిగింది. క్వింటాలు 450 రూ. లు 500 లకు విడిచి ఎక్కడా కొనలేదు. కాని ఈవేళ మిర్చి రేటు 1800 రూపాయలు. దీనిని శ్రీలంకకు ఎక్స్‌పోర్టు చేస్తున్నారు. మద్రాసు పోయేప్పటికే ఇది 2200 రూపాయలు అవుతున్నది. దాదాపు 1800 రూపాయలు మధ్య దళారీలకు పోతున్నది. ఈ విధంగా రైతు దోపిడికి గురి అవుతున్నాడు. ఇది విచారి చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. రైతు ఉత్పత్తులను ప్రభుత్వం నేరుగా కొని ఎక్స్‌పోర్టు చేయడానికి అవసరమైతే ఎక్స్‌పోర్టు చేయాలి లేకపోతే ధర వచ్చినప్పుడు అమ్మాలి. అట్లా చేసిన నాడే రైతుకి గట్టుబాటు ధర అట్లా పెట్టండి కనీస ధర, తను పెట్టబడి పెట్టినదానికి వచ్చే విధంగా ధర తీసుకోడానికి అవకాశం ఉన్నది. కాట్టి మార్కెటింగు వ్యవస్థను పట్టించి చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. మీరు 21 వర్సంటు చేస్తూ ఒక విధంగా రైతులను దోపిడి చేస్తూనే ఉన్నారు. రెండో విధంగా రైతు జనయొక్క ఉత్పత్తిని తీసుకువచ్చి పెడితే అక్కడ ఉన్న వ్యాపారస్తులు అందరు కంపెనీ ఏజెంటులు అందరు రింగు అయిపోతున్నారు. రింగు అయిపోయి రేటు పెంచకుండా పోయేవాలు అనేది జరుగుతున్నాయి. గతములో కూడా ఈ కారణ సభలో మనము చర్చించుకున్నాము. ఈ మార్కెటింగు యార్డులలో వ్యాపారస్తులు అందరు రింగు అయ్యే ప్రస్థితి ఉన్నది. దీనిని తగ్గించవలసిన అవసరం ఉన్నది. అట్లా చేయని పక్షంలో ఏ పర్సన్ కొరక అయితే మార్కెటింగు వ్యవస్థను సరింపజేయవలసిందిగా ఆ ప్రయోజనం రైతుకి దీనివల్ల రాదు అని మనవి చేస్తున్నాము. అందుకని మార్కెటింగు వ్యవస్థలో మార్పులు తీసుకురావాలి. దీట్లో అటువంటివి చెక్ చేయాలి. ఇక ఇన్‌ఫుల్సు విషయానికి వస్తే రైతు అప్పీ సొసైటీ తీసుకువచ్చి ఏ సబ్ స్టాండర్డు ఎరువులు ఇచ్చినా ఏ విత్తనాలు దొరికినా అవి తీసుకువెళ్ళి వేసుకుంటారు. నాణ్యమైన విత్తనాలు సప్లయ చేసే హాస్థితులు కూడా లేవు. సబ్ స్టాండర్డు

మార్కెట్లో ఉన్నాయి దానిని చెక్ చేయాలి. పెన్సిన్లైన కుంభకోణాలు ఉన్నాయి. ముత్రిగారికి అనేకసార్లు చెప్పడం జరిగింది. ఈ దేశం రైతుల దురదృష్టమో ఏమో పెన్సిన్ల కంపెనీలు సీబా కంపెనీల వంటివాటిలో కూడా పైన కంపెనీ లేఖలు ఉంటుంది లోపల వేరే నాసిరకం కల్గి రకం పెన్సిన్లైన ఉంటాయి. ఉదాహరణకు బిసిఎ అనే గ్రామంలో సీబా కంపెనీ పేరుతో ఉన్న పెన్సిన్లైన వాడితో పురుగులు పోలేదు సరికదా ఆకులు రాలి పోయిన పరిస్థితి ఉన్నది. గుంటూరులో పెన్సిన్ల స్కాండ్లు. ఈ వేళటికి కల్గి పెన్సిన్లైన ఉన్నాయి. దానిని మీరు కంట్రోలు చేయలేకపోయారు. నేను చాలెంజ్ చేస్తున్నాను. గత సంవత్సరం 18 దాడులు చేశారు. ఒక్కరిని పనిష్ చేయలేక పోయాడు. లాలాపేట పోలీసు స్టేషనులో పోలీసులు కూడా 9 కేసులు పెట్టారు. కాని ఒక్క న్యాయపరస్థుని పనిష్ చేయలేదు. రైతు శ్రేయోఖిలాషిని అని చెప్పుకుంటున్న ముత్రిగారికి చెబుతున్నాను దీనిని కంట్రోల్ చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. ప్రకాశం జిల్లాలో కూడా ఇలాంటి పరిస్థితులు ఉన్నాయి. అగ్రో ఇండస్ట్రీస్ కార్పొరేషన్ తీసుకువచ్చి పెట్టారు. దానికి ఒక సైంటిస్టుని తీసుకువచ్చి పెట్టారు. ఈ పెన్సిన్లైన ఆ కార్పొరేషన్ ద్వారా ఉత్పత్తిచేసి రైతులకు అందించాలనేది ధ్యేయం. కాని అట్లా జరగడంలేదు. సీబా కంపెనీలతో లే పోతే ఇ కో కంపెనీనుంచో రిర రూపాయలకు మార్కెట్లో అమ్ముతున్న పెన్సిన్లైన మీరు కొని రైతులకు 1.5 రూపాయల చొప్పున నష్టం చేశారు. అదీ గోదావరి వరదలకు గురి అయిన రైతులకు. కోస్తా ప్రాంతంలో వర్షాలు లేవు. రాయలసీమ వారు కరువు అంటున్నారు. మంచిచే కరువు నిజంగా ఉన్నది. కాని మా ప్రాంతంలో ఇరిగేషన్ ద్వారా నీళ్లు రావు వర్షము పడడంలేదు. వర్షపాతము తగ్గదానికి కారణం అడవులు ఉండవలసిన పెర్సంటు లేపోవడం. ఆ స్థాండర్డుని మనం మెంటేన్ చేస్తేనే గాని వర్షాలు సరిగారావు. అడవులను పెంచడానికి ప్రయత్నం చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఇక పాడి పరిశ్రమ ముత్రిగారు ఆ పరిశ్రమ లాభాలతో నడుస్తున్నది నష్టము రావడంలేదు అన్నారు. అక్టోబరు 1986 నుంచి మార్చి 87 వరకు 54 లక్షలు రూపాయలు ఈ సంస్థకు నష్టము వచ్చింది. కావాలంటే ఒకసారి లెక్క వేసుకు చూసుకోమనండి. ఈ సంస్థకు జాగు చేయి వలసిన అవసరం ఉన్నదని నా నలహా. అక్కడ ఉన్న ఆఫీసరు సదాశివరావు, బి. పి. ఎస్. ఆఫీసరుగారు దానికి మేనేజింగు డై రెక్టర్ గా ఉన్నారు. 1-5-86 నుంచి నేటి వరకు 1 లక్ష 5 వేల రూపాయలు ఆయన టి. ఏ. బిల్లుకి తీసుకున్నాడు. ఈ 54 లక్షల రూపాయలు నష్టములో ఇది ఒక భాగమే. అలాగే అతని స్నేహితుడు ఎక్కపుంటు ఆఫీసరు ఈ పీరియడ్లో ఆయన ట్రావెలింగు క్రింద 85 వేలు డ్రా చేశాడు. ఈ విధంగా ఆఫీసర్లు అధిక ఖర్చు చేస్తూ ఈ సంస్థ నిధులను దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు. అందువలననే ఈ సంస్థ నష్టాలకు గురి అవుతున్నది. కాబట్టి దీనిని చెక్ చేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. అధ్యక్షుల వారికి ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

7-20 p. m.

శ్రీ ఎ. కృష్ణమూర్తి (కామారెడ్డి):—అధ్యక్షా, రైతు దేశానికి వెన్నుముక అన్నాడు. అటువంటప్పుడు యిప్పుడు రైతు పరిస్థితి వెన్నుముక విరిగిన మనిషిలా ఉన్నాడు. రైతు అన్యాయానికి గురి అవుతూ ఉంటే దేశం, రాష్ట్రం పరిస్థితి బాగు పడదు. ఇప్పుడు వ్యవసాయం అనేది పనికి రానివాడు చేసే పరిశ్రమగా తయారయింది. బొమ్మలు తయారు చేసే వారికి, అగ్ని పెట్టెలు తయారు చేసేవారికి, రైలు పెట్టెలు తయారు చేసే వారికి వారి ధరలు వారే నిర్ణయించుకునే పరిస్థితి ఉంది. కాని రైతుల ఉత్పత్తులు మాత్రం వ్యాపారస్తులు నిర్ణయిస్తున్నారు. ఇది చాలా అన్యాయం. అన్నపూర్ణతో సమానమని అనుకుంటున్న మన రాష్ట్రానికి వ్యవసాయదారుడు యిట్లాగ అన్యాయం జరిగి అన్నమో రానుచుందా? అనే పరిస్థితి వస్తే అతను కుమిలిపోయే పరిస్థితి వస్తుంది. వ్యవసాయంలో యీ రోజుకు కూడా ఆధునిక పద్ధతులు అవలంబించలేక పోతున్నాము. ఎదైనా మార్పు వచ్చిందంటే అది పెద్ద రైతు అయితే ట్రాక్టరు ఉపయోగిస్తున్నాడు. చిన్న రైతు అయితే ఎడ్లను ఉపయోగించి పొలం దున్నుకుంటున్నాడు. రైతుకు కిట్టుబాటు ధర తన ఉత్పత్తుల మీద లభింపక పోతే అతను ఆధునిక పద్ధతులు అవలంబించి వ్యవసాయం చేయలేడు. వ్యవసాయ పనిముట్లు కూడా వ్యవసాయదారులకు ఆధునిక మైనవి చవక ధరలలో లభించడం లేదు. ఈ తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత రైతులకు ఎన్ని విధాల భాగాలు చేయాలో అన్ని విధాలా లాభం చేకూర్చడం జరుగుతోంది. ఇప్పుడు రైతులు పండించే ధాన్యానికి యింకా ఉత్పత్తులకు నిల్వ చేసుడానికి గోడౌన్స్ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఆ గోడౌన్స్ ద్వారా ఒక సంవత్సరం వరకూ వడ్డీ లేని అప్పులు గోడౌన్స్లో పెట్టుకున్న ధాన్యానికి రైతులకు యివ్వడం జరుగుతున్నది. తరువాత ఎన్నో మార్కెట్లు యార్డులను కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతోంది. కామారెడ్డి మార్కెట్టు యార్డులో బెల్లం బాగా అమ్ముడుపోతున్నది. ఆ మార్కెట్టు యార్డుకు వచ్చిన బెల్లానికి కొనుగోలుదారులనుంచే సేల్సు టాక్సు వసూలు చేస్తున్నారు. కాని మా కామారెడ్డి మార్కెట్టు యార్డులో రైతుల దగ్గరే సేస్సు వసూలు చేస్తున్నారు. ఏదైనా ఉత్పత్తులకు టాక్సు కొనుగోలుదారులనుంచి వసూలు చేయాలి కాని ఉత్పత్తిదారులనుంచి వసూలు చేయకూడదని మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత అడవుల పెంపకం విషయంలో ముందుగా స్వతస్సిద్ధంగా పెరగవలసిన అడవులను కొట్టకుండా కాపాడుకోవలసి ఉంది. అడవులనుంచి కలప అక్కరమంగా కొట్టివేయబడి రవాణా జరుగుతున్నది. వ్యవసాయం మారితిగా అడవులను కూడా కాపాడుకోవలసిన పరిస్థితి వచ్చింది. అందువల్ల చెట్లనాటే కార్యక్రమాన్ని వ్యవసాయదారులకు, రైతులకు అప్పజెప్పాలని వారు నిలదొక్కుకునే పరిస్థితి, అవకాశం కలుగజేయాలని కోరుతూ నెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎస్. గాధి లింగప్ప (గుత్తి):— అధ్యక్షా, యీరోజు యీ సిబిల్ నెట్లయిన్ పంపిణీ విధానంలో చాలామంది 200 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు

for 1987-88:

Demands for Grants.

చేస్తున్నాము. కాని యీ పంపిణీ విధానంలో చాలా అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి. గతములో ప్లానింగు బోర్డులు ఉన్నప్పుడు యీ పంపిణీ విధానం కలెక్టర్లు, ఆర్. డి. ఓ. లు, డిస్ట్రిక్టు సెవిల్ సప్లయ్ అఫీసరు అధీనంలో ఉండి కొంతవరకూ అవకతవకలు జరగకుండా ఉండేవి. యీ రోజున యీ కార్డు సిస్టమ్లో ఫోటో సిస్టమ్ ప్రవేశపెట్టినప్పుడు రాష్ట్రం మొత్తం మీద ఈ ఫోటో సిస్టమ్ కార్డులను పరిశీలించడం జరిగింది. కాని ఎంతోమంది పేద వ్యక్తులు యీ రేషన్ కార్డులు లేక చాలా బాధలు పడుతున్నారు. కొత్త కార్డుల కొరకు అప్లికేషన్స్ పెడితే కలెక్టర్లు, రెవెన్యూ అధికారులు వెంఫీకేషన్ కోసము 4, 5 నెలలు ఉంచుకుంటున్నారు. తరువాత యీ బియ్యం చనకధరలలో దొరకకపోయినా యీ ఫోటోలకు మాత్రం 10 రూపాయలు మీద ప్రజలకు ఖర్చు అవుతున్నది. ఇప్పుడు అనంతపురం జిల్లాలో యీ సివిల్ సప్లయ్ స్టోర్స్ డిలర్లను అప్పాయింట్ మెంట్ చేసేటప్పుడు ఒక పరీక్ష పద్ధతి పెట్టారు. అందులో చాలా అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి. అందులో అప్పాయింట్ మెంట్ చేసినప్పుడు రెవెన్యూ అధికారులు వేలకొద్దీ రూపాయలు ముడుపులు కావాలన్నారు. అందువల్ల యీ డిలర్లను అప్పాయింట్ చేసేటప్పుడు పుడ్ కమిటీల ద్వారా ఆ అప్పాయింట్ మెంట్ జరిగితే అవకతవకలు జరగవు. ఈ రేషన్ కార్డులు కూడా మండలాలలో ఎన్ని కార్డులు ఉండాలో ఎన్ని కార్డులు లేవు. తరువాత ఎంతో ఊటా కార్డుమీద గున్మూ చేస్తున్నారో కాననసభ్యులకు కూడా తెలియడం లేదు. కాబట్టి కేటాయించిన కార్డుల లిస్టు కమిటీ మెంబర్లకు అధికారులు అందజేస్తే బాగుంటుంది. లేకపోతే రేషన్ షాపులలో డిలర్ల ద్వారా చాలా ప్రాడ్ జరుగుతోంది. ఎంత ఊటా ఎప్పుడు రిలీజ్ చేసారో కూడా కమిటీ మెంబర్లకు తెలియజేస్తే, యీ సివిల్ సప్లయ్ విధానంలో సక్రమమైన పంపిణీ జరుగుతుంది. ఈ రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ పరిస్థితి వీరినంగా ఉందంటే రాయలసీమ ప్రాంతంలో గత 8, 4 సంవత్సరాలుగా వర్షాలలేక, విత్తనాలులేక రైతులు ఎన్నో ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. పోయిన సంవత్సరం అనంతపురం జిల్లాకు వెరుళనక్కాయ విత్తనాలకై సబ్సిడీ క్రింద కోటి 25 లక్షల రూపాయలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం ఎగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంట్ నుంచి శనక్కాయ విత్తనాలు దొరక్కరైతులు ఇబ్బంది పడుతున్నారు. బయట మార్కెట్లో వేరుశనక్కాయ విత్తనాలు కిలో ఏడున్నర రూపాయల చొప్పున దొరికితే ఎగ్రిల్చర్ డిపార్టుమెంట్ వారు కిలోకు ఎనిదిన్నర రూపాయలు అంటున్నారు. అయినప్పటికీ వారిదగ్గర విత్తనాలు దొరక్కరైతులు బయటి మార్కెట్లో కొనవలసివస్తుంది. ఆ విత్తనాలు సరిగాలేక రైతులు నష్టపోతున్నారు. సీడ్స్ కార్పొరేషను వారు అనంతపురం జిల్లాకు సరఫరా చేసిన విత్తనాలు సక్రమంగా లేకపోవడం వల్ల రైతులు నష్టపోతున్నారు. ఈ విషయాన్ని సభ్యులందరూ అక్కడ జరిగిన సమావేశంలో కలెక్టరుగారి దృష్టికి, చైర్మన్ గారి దృష్టికి తెస్తే వారు ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తామన్నారు. 5 నెలలో విత్తనాలు వేస్తారో

7-30 p.m.

అంతకుముందుగానే రైతులకు విత్తనాలు పంపించేస్తే రైతులకు ఉపయోగకరంగా వుంటుందని మనవి చేస్తూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. సాంబయ్య (చిలకలూరిపేట) :— అధ్యక్షా. వ్యవసాయానికి సంబంధించిన విషయం తీసుకొంటే మన రాష్ట్రంలోని రైతులు గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. గత 1, 2 సంవత్సరాల నుంచి వారి ఆవస్థలు ఎరిగి ఎక్కువ మ్యాయి అందుకు ముఖ్యకారణం ఎర్రాలు లేకపోవడం లేక తఫాలు రావడం లేకపోతే కరువు రావడం. ఈ పరిస్థితులు ఎప్పుడూ ఉంటున్నాయి. అయితే దురదృష్టవశాత్తూ గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా వరుసగా వర్షాలు లేక అనాధారణమైన పరిస్థితులు ఏర్పడి ఒక్కొక్కసారి 18, 19 జిల్లాలను కరువుప్రాంతాలుగా ప్రకటించడం ఈ తెలుగు దేశం ప్రభుత్వ హయాములోనే జరిగింది. ఇంతకుపూర్వం కరువు కాటకాలు వచ్చినప్పటికీ కూడా ప్రతి సంవత్సరం ఫుడ్ గ్రెయిన్స్ ప్రొడక్సు మగానీ, వల్మెస్ ప్రొడక్సు మగానీ, ఆయిల్ సీడ్స్ ప్రొడక్సు మగానీ పెరుగుతూనే వచ్చింది. కాని నాలుగు సంవత్సరాలకు ముందు ప్రొడక్సుస్ ఎంత వుండింది, నాలుగు సంవత్సరాలుగా ఎంత వుంటోంది అనేది లెక్కలను బట్టి చూస్తే 1982-83 వ సంవత్సరంలో 1 కోటి 18 లక్షల టన్నుల ఆహార ధాన్యాలు పండించడము జరిగింది. కాని 1986-87 వ సంవత్సరములో కేవలము 88 లక్షల 15 వేల టన్నులు మాత్రమే ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి జరిగింది. ఈ విధంగా సంవత్సరం, సంవత్సరం ఉత్పత్తి తగ్గిపోతుంది. అట్లాగే ఇదివరకు ఆయిల్ సీడ్స్ ఉత్పత్తి 19 లక్షల టన్నులు జరిగితే నిరుటిసంవత్సరం 14 లక్షలు టన్నులు మగర్ కేన్ ఉత్పత్తి 1981-82 వ సంవత్సరంలో 1 కోటి 50 లక్షలు టన్నులు ఉండగా 1986-87 ఒక కోటి టన్నులు మాత్రమే ఉత్పత్తి అయింది. అట్లాగే గ్రౌండ్ నట్ ప్రొడక్సుస్ కూడా తగ్గిపోయింది. ఈవిధంగా వ్యవసాయోత్పత్తులు ఎందుకు పడిపోతున్నాయి? మనం చేసిన వాగ్దానాలు ఏమిటి? ఈ నాలుగు సంవత్సరాలలో చేసినదేమీలేదు. అందువల్లనే ఇలాంటి పరిస్థితి వచ్చింది. ఒక పాక్టారులో వచ్చే ఈటల తీసుకొంటే నేషనల్ లెవెల్ కంటే మన రాష్ట్రములో చాలా తక్కువగా ఉంది. లోపం ఎక్కడ ఉందంటే ఎగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు లో ఉందని చెప్పవచ్చు. ఎగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు ఉద్యోగులు పెన్నన జీవితం గడుపుతున్నారని చెప్పవచ్చు. ధైర్యం వురుగుపడితే ఎగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు వారి దగ్గరకు రైతులు వెళ్ళి ఏమందు వేయాలని అడిగితే వారు తమకు తెలియ దని చెప్పే అధ్యాన్నమైన పరిస్థితి ఉంది. ఇకపోతే ఇక్కడ ప్రభుత్వం ఇచ్చిన లెక్కలు కూడా హాస్యాస్పదంగా ఉన్నాయి. మన రాష్ట్రంలో వ్యవసాయానికి అనుకూలమైన భూమి 1 కోటి 50 లక్షల హెక్టార్స్ ఉంటే నిరుటి సంవత్సరము 1 కోటి 22 లక్షల హెక్టార్స్ కు ప్లాంట్ ప్రొటెక్షన్ కవరేజ్ ఇచ్చామన్నారు. ఇకపోతే ఈ సంవత్సరం టూరెట్ మాటికి మారుపాళ్ళుంటే 1 కోటి 55 లక్షలకు హెక్టార్స్ కు ప్లాంట్ ప్రొటెక్షన్ కవరేజ్ ఇస్తామని చెబుతాడు. ఇది హాస్యాస్పదంగా

వుంది. ఇక ఈ విషయం ప్రజలకు పెడితే మన రాష్ట్రంలో డ్రైలాండ్ ఫార్మింగ్ సుమారు 68 శాతం ఉంది. తతిమ్మా 82 శాతం భూములకు మాత్రమే నీటివసతి ఉంది. అందువల్ల కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ విషయాన్ని గమనించి తతిమ్మ రాష్ట్రంలో మాదిగా మన రాష్ట్రానికి కూడా ఏడవ పంచవర్ష ప్రణాళిలో 40 కోట్ల రూపాయలు మెట్ట వ్యవసాయానికి కేటాయించడం జరిగింది. దానిలో నీరు ఎంత ఖర్చుపెడుతున్నారనేది అనూహ్యం. ఎందుకంటే దీనిలో 1985 లోనే 295 వాటర్ పెడ్స్ ఏర్పాటు చేసామన్నారు. ప్రతి పంచాయతీ సమితిలోనూ 1985 లోనే పెట్టామన్నారు. ప్రతి పంచాయతీ సమితిలోనూ వాటర్ పెడ్స్ ఉన్నట్టు మాకు ఎక్కడా కనిపించడంలేదు. డ్రైలాండ్ లెక్కా ఉప కేట్ టాటో పైడ్ వాటర్ పెడ్ 80 హెక్టార్స్ ఇన్ ఈచ్ పంచాయతీ సమితి అన్నారు. ఇది ఎక్కడుందో మాకు అర్థంకావడంలేదు. ఇంటిగ్రేటెడ్ వాటర్ పెడ్ డెవలప్ మెంట్ అన్నారు. జిల్లా ఒకటి చొప్పున 22 జిల్లాలో పెట్టామన్నారు. ఇక సింపుల్ డ్రైలాండ్ లెక్కిన్స్ ప్రతి మండలంలో 2 గ్రామాలు అన్నారు. ఇవి ఎక్కడ ఉన్నాయో మాకు అర్థం కావడం లేదు. ఇవన్నీ పేపర్ మీద తప్ప ఎక్కడా లేనట్టు కనిపిస్తోంది. అందువల్ల కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన డబ్బును సక్రమంగా ఖర్చుపెట్టాలని మనవిచేస్తున్నాను. కాని డబ్బును వినియోగించకుండా మిగిల్చే పరిస్థితి తీసుకురావడం చాలా దురదృష్టకరం. మంత్రిగారు చాలా క్రద్ధ చూపుతున్నారు కాబట్టి వీటిని వెంటనే టేకప్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

ఇక ఫెర్టిలైజర్స్ విషయాని: వస్తే ఫెర్టిలైజర్స్ వాడకంలో మన దేశంలోనే మన రాష్ట్రం మూడవదిగా ఉంది. 1986-87వ సంవత్సరంలో 9 లక్షల టన్నుల ఫెర్టిలైజర్స్ వాడడం జరిగింది. ఇంత పెద్ద ఎత్తున ఫెర్టిలైజర్స్ వాడుతున్నా లెస్టింగ్ లాబోరేటరీస్ 5 మాత్రమే ఉన్నాయి. ఈ 5 లెస్టింగ్ లాబోరేటరీస్ లో 1986-87వ సంవత్సరంలో 7,891 సాంపుల్స్ తీసారట. అందులో సబ్-సాడర్ అని చెప్పినవి 15.2, ప్రాసిక్యూషన్స్ 15, సర్టిఫికేట్ ఆఫ్ రిజిస్ట్రేషన్ కేస్స్ లో చేసినవి 9. ఇలాంటి పరిస్థితి ఉంటే వ్యాపారస్తులకు ఏమి బలం వుంటుంది? అడల్ట్రేషన్ పరిస్థితి ఎట్లా ఉందో మంత్రిగారు అలోచించాలి. అదేవిధంగా దేశంలో నాడే పెస్టిసైడ్స్ లో మన రాష్ట్రంలోనే 20 శాతం వాడుతున్నారు. 1986-87లో లెక్కికల్ గ్రేడ్ 9 వేల టన్నులు మన రాష్ట్రంలో వాడడం జరిగింది. 4 పెస్టిసైడ్ లెస్టింగ్ లాబోరేటరీస్ ఉంటే 1986-87లో సాంపుల్స్ 6,818 తీస్తే మిస్ ట్రాండెడ్ 158, ప్రాసిక్యూషన్స్ 91, కన్విక్షన్స్ 16. ఈ 16 కేసులలో కూడా ఏదో 200 రూపాయల ఫైన్ తో సరిపాతుంది ఇది మనచేతిలో వున్న పని కాబట్టి ఆరు మాసా పాటు జైలు శిక్ష వేసేవిధంగా స్పృంకెంట్ పనిష్ మెంట్ ఇవ్వడానికి చట్టాన్ని మారిస్తే భాగుంటుంది. ఇది చేయవచ్చు అంతేకాక ఏదైనా కంపెనీ అడల్ట్రేషన్ చేస్తే ఫలానా కంపెనీవారు అడల్ట్రేషన్ చేస్తారు కాబట్టి వారి సరకులను కొనకూడదని రేడియోద్వారా, పత్రికలద్వారా ప్రకటనలు ఇస్తే రైతులకు తెలుస్తుంది.

7-40 p.m.

1. ద్వీపం - దీనికి సంబంధించి ఒక సీడ్ కంట్రిబ్యూట్ అర్జీ ఉంది. 'కెప్టు ఇన్ ఎలియన్స్' దాని వల్ల ఈ మూడు కెప్టింగ్ లాబ్స్ లో ఎక్కువగా తీయకపోవడం, దాంతో కూడా సబ్ సాండర్స్ గా ఉంటున్నాయని చెప్పడం జరుగుతుంది, అం. ప్ర. సీడ్స్ కార్పొరేషన్ ఉన్నది. గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా 120 రూపాయలు టన్నుకు సబ్సిడీ ఇవ్వడం జరుగుతుంది. వీటిని మనవారు తయారు చేసే పరిస్థితి లేదు. కర్నాటక, మహారాష్ట్ర గుజరాత్ నుంచి సీడ్స్ కొనుగోవడం జరుగుతుంది. మనకు దాదాపు 64 ఫారమ్స్ - ఎగ్రికల్చర్ రిసెర్చి ఫారమ్స్ ఉన్నాయి. వాటిలో రిసెర్చి జరుగుతుందో లేదో మల్టిపై జరుగుతుందో తెలియదు. ఇన్ని ఫారమ్స్ ఉన్నా కూడా ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి సీడ్స్ తెచ్చుకునే గతి ఏర్పడింది. మన రాష్ట్రంలో సీడ్స్ ప్రొక్యూర్ చేసుకుంటే, మల్టిపై చేసుకుంటే ఎ.తో మే గా ఉంటుంది. ఏదో అలోచిస్తున్నారని మంత్రి గారు చెప్పారు. మన ఎగ్రికల్చరు యూనివర్సిటీలో దాదాపు 8 వేల మంది సైంటిస్టులు ఉన్నారు. వీరికి కూడా ఎక్కువ సాలరీస్ ఇచ్చి చేసున్నా వీరు ఏమి రిసెర్చి చేస్తున్నారు? 20 సంవత్సరాల నుంచి ఇంతవరకు కూడా ఏ కొత్త సీడ్స్ తీసుకువచ్చి, రిసెర్చి చేసిన పరిస్థితి ఇప్పటికీ లేదు. ఇక ధాన్యం వ్యవహారానికి వస్తే - రెండు రూపాయల కిలో బియ్యం గాని, వడ్ల జస్తా పంట పండినప్పుడు రు 110 కంటే ఎక్కువ ఉండదు. సెప్టెంబరులో రు. 150 నుంచి 180 వరకు వస్తుంది. అప్పుడు మామూడు రైతుల దగ్గర ధాన్యం నిలువ ఉండదు. అటువంటి స్థితితో దీన్ని ఎలా రైతుకు మేలు చేయడానికి ప్రభుత్వం అలోచిస్తుంది. ఇంతకు ముందు డిసెంబరులో ముఖ్యమంత్రిగారు కృష్ణా జిల్లాలో పర్యటిస్తూ, మీరు రెండు రూపాయల కిలో బియ్యం ఇస్తే మీకు కరెంటు ఛార్జి, వాటర్ సెస్సు లేకుండా చేస్తామని వాగ్దానాలు చేశారు. వచ్చిన తరువాత ఇవన్నీ చేయడం అలా ఉంచి కరెంటు ఛార్జీలు పెంచారు, వాటర్ సెస్సు డబుల్ చేశారు. ఇటువంటివి అన్నీ చేయడం జరిగింది ఈ విధంగా వాగ్దానభంగం చేయడం జరిగింది. మార్కెట్ సెస్సు రూపాయి నుంచి రెండు రూపాయలకు పెంచారు. ఇకపోతే, పొగాకు, ప్రత్తి, చెరుకు ఉంది. ముఖ్యంగా వ్యాపార పంటలు అంత ఎక్కువ ప్రాధ్యాయం కాలేదని నేను ఇప్పటికీ చెప్పుతున్నాను, కాని, ఎగ్రికల్చరు డిపార్టుమెంటు వారు, వారి కాకుల లెక్కల ప్రకారం ప్రత్తి విషయంలో ఎక్కువ పండినప్పటికీ కూడా చాలా తక్కువగా మాయించుకున్నారు. దురదృష్టం ఏమిటంటే, 1933-87లో 12 లక్షల బేళ్ళు ప్రెస్ అయ్యాయి కాని, మన టార్గెట్ 10 లక్షల బేళ్ళు ఉంది. మినిమమ్ 8 లక్షలే సాధించుకోగలిగాము. మినిమమ్ 8 లక్షలు సాధించుకోగలిగామంటారు. ప్రెసింగ్ వైడ్ గా పేర్ల ద్వారా ఫలాని ప్రెస్ లో ఇన్ని బేళ్ళు ప్రెస్ అయ్యాయని చెప్పి కరెక్టుగా చేసిన లెక్క 1988-87 లో 10 లక్షల బేళ్ళు ప్రెస్ అయి ఉంటే తక్కువగా చెప్పుతున్నారు. దీన్నిబట్టి ఎగ్రికల్చరు డిపార్టుమెంటు నుంచి కాకుల లెక్కలు మీద ఆధారపడి మనం వ్యాపారం ప్లాన్ చేసుకుంటే ఏమి సక్సెసు అవుతుంది. దీనివల్ల పరిస్థితి అర్థమవుతుంది. అందువల్ల పొగాకు, ప్రత్తి, వగైరా మార్కెట్ విషయంలో గాని, ధాన్యం

Demands for Grants.

విషయంలో గాని నేను ముఖ్యంగా మనవి చేసేది ఏమిటంటే, ప్రభుత్వం పూర్తిగా మార్కెట్ వ్యవహారంలో నిస్తబ్ధత, నిర్లక్ష్యం చేస్తుందని నేను ఆరోపిస్తున్నాను. వీటికి అసలు లైఫ్ మార్కెటు, భావ్యం తక్కువ పండినా, వ్యాపార పంట తక్కువ పండినా, ఎక్కువ పండినా మార్కెటు రక్షణ పరిస్థితులు రైతులకు అనుకూలంగా ఉండేటట్లు చేయకపోతే ఎంత పెండించినా లాభం లేదు. ఈ పరిస్థితి ఎట్లా ఉండాలి—రైతు ప్రపంచ యుద్ధం అప్పుడు పోర్చుగల్ ఆర్ పెరిష్ అనేవారు. ఇవాళ పరిస్థితి బ్రాడ్యూస్ అండ్ పెరిష్ ఇటువంటి స్థితిలో ఉంది. కాబట్టి మార్కెటును పోతో బాగ్రత్తగా చూడాలని నేను ప్రత్యేకంగా మంత్రిగారికి చెప్పవలసరం లేదు. మార్కెటింగు యార్డు కొన్ని కన్సో కునో పని చేస్తున్నాయి. కొన్ని అసలు పని చేయలేదని పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. అక్కడ చెట్లు, చేమలు, మొలిసి ఉంటాయి, ఆఫీసు ఉంటే గొడౌన్ లేక గొడౌన్ ఉంటే, ప్లాట్ ఫారమ్ లేక ఇటువంటి మార్కెటు యార్డులు ఉన్నాయి. వెన్నూరు విలేజ్ లో ఆ విధంగా ఉన్నది, సింగరాయకొండ, కందుకూరు ఇదే పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. వాటిలో పెట్టలేని పరిస్థితుల్లో ఉన్నాయి. మార్కెటు యార్డులు ఎట్లా ఉన్నాయంటే, మొనాపల్లి త్రైడ్ లాగా తయారయ్యాయి. వ్యాపారస్తులు తక్కువగా ఉంటారు. రైతులు సహజంగా ఎక్కువగానే ఉంటారు. ఇద్దరు ముగ్గుకు కలిసి, నేను తేవను, రేపు మీరు పాడుదురుగాని అని చెప్పి ఒకటి, రెండూ, మూడు అని ఏదో వేలంలో పాటలు పోరడం—రుగుతున్నది. అటువంటి అస్థాయాలు జరుగుతున్నాయి. వాడు పొడే లేటలో కొనాలి. ఇటువంటి ఫీల్డ్ లో మార్కెటు యార్డులు పెట్టవనో రైతులకు ఏమి నేన చేస్తున్నాను? అంటే, మొనాపల్లికి అప్పచెప్పడంతప్ప మీరు చేసేది ఏమి లేదు. దీనికొసొల్యూషన్ ఒకటి ఉంది. మీరు గవర్నమెంటు పాలెస్ లో ఒక ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ లో ఒక వంద కోట్లు, రెండు వందల కోట్లు డబ్బుతో మేము కొంటూబునెటటువంటి స్థితి కల్పించాలి. మినిమమ్ డ్రైస్ కు అప్పుడు అయితే తగ్గుతుందో మీరు మార్కెట్ లో ప్రవేశించి కొంటే, ఇమ్మీడియేటుగా లేదు పెరుగుతుంది. ఉదాహరణకు ఈ సంవత్సరం పోగాకున్నంకో వచ్చింది. రావడంతోనే ఇమ్మీడియేటుగా సెంట్రల్ ఎస్.టి.సి, వచ్చినప్పుడు పోగాకు మార్కెటులో పెంటచే వారికి కొరకకుండా డ్రైవెలు వ్యాపారస్తులు కొనుక్కున్నారు. అప్పుడులేదు పెరిగాయి. అదేవిధంగా, అక్కడ డిక్కు లేదు. రైతుల దగ్గర ప్రభుత్వం కొనలేని పరిస్థితి ఉంది. వారికి అనుకూలంగా, విశ్పల విడిగా. వారికి ఇష్టం వచ్చినట్లుగా కొనే పరిస్థితి ఉంది, రక్షణ కల్పించవలసినది ప్రభుత్వము. 200 కోట్ల రూపాయల విలువగల పోగాకు పండుతుంటే, రైతులు గోల చేస్తే మన ముఖ్యమంత్రిగారు నేను ఒంగోలులో మాట్లాడినప్పుడు, కోలప లేటవో పోటేని పెట్టాను, పోగాకు కొనుక్కుంటే కొనుక్కుంటే రూపాయలు ఇచ్చారు. 200 కోట్ల విలువగల పోగాకును పోనానికొకటి రూపాయలు ఇస్తే పోరకంగా కొంటారు? అదేవిధంగా కొనుక్కుంటే 200 కోట్ల విలువగల ప్రతి పోనరాష్ట్రంలో ఉన్నది అయితే వారికి ఏమి రక్షణకల్పిస్తున్నారు? అది తెలియ

ప్రభుత్వం కల్పించాలంటారు. కేంద్ర ప్రభుత్వము కాదు, కేంద్రం నుంచి సి.సి.ఐ. ఎస్.టి.సి. రావాలి. ఇంకా ఎర్రనా ధాన్యం కొనుగోలు చేసే ఏజెన్సీ రావాలి. మనం ఏము చేస్తున్నాను? మనం ఏదైనా ప్రయత్నం చేస్తున్నామా? మీరు ఇచ్చిన లెక్కల ప్రకారం ఎగ్రికల్చరు బ్రాడెక్టు సుమారు 4 వేల కోట్ల విలువగల వంట పండుతుందన్నారు. ఈ 4 వేల కోట్ల విలువగల వంట పండేదానికి మీరు గాజిలో ఎదలేసి ప్రైవేటు వారికి నిమృతం తప్ప ప్రతి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏమైనా సహాయపడుతుందా? వారికి ఏమి రక్షణ కల్పిస్తుంది? మార్కెటింగు వ్యవహార లో ఏమీ లేదు. అటువంటప్పుడు మన కార్యక్రమం ఏలా చేస్తున్నామంటే-కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఏమీ లేదనడం. కేవలం మీరు ఎగ్రికల్చరు కుటుంబంలో నుంచి వచ్చారు కాబట్టి నాకు కాస్తో కూస్తో కాన్సేషన్స్ ఉండి, నేను ఏదో చేస్తున్నానని చెప్పుతున్నారు. దానికి నేను ఒక చిన్న విషయం మనవిచేస్తున్నాను. ఒంగోలులో లాస్టు ఇయర్ ఎగ్రికల్చరు డిపార్టుమెంటులో కొన్ని అవకాశాలు, సబ్సిడీలో జరిగాయని చెప్పి నేను రేజ్ చేసినప్పుడు దాని మీద ఎంకవరీ వేశారు. వేసిన తరువాత అది కన్ఫర్మ్ అయినది కూడా తెలిసింది. దాని మీద ఇంతవరకు చర్య తీసుకోలేదు. ఇక రెండవ విషయం- మీరు ఎగ్రికల్చరు మీద కేవలం ఏదో నేను మాట్లాడవ, ఎగ్రికల్చరు నా కల్చరు అని కాకుండా హృదయ పోషకంగా చేయదలచినప్పుడు మీరు ఇన్ ఫుట్ బ్యాంకు, పర్చేజింగు సెంటరు కావాలి, గోడౌన్ ఫెసిలిటీ కల్పించే పరిస్థితి ఏర్పాటు చేయాలి. ఎటు తిరిగి మీరు సింగిల్ విండో పెట్టారు కాబట్టి, ఇన్ ఫుట్స్ సెంటర్స్ ను కూడా విశిష్ట లెవెల్ లో పెట్టాలి. తరువాత వేర్ హౌసింగు ఫెసిలిటీస్ ఏర్పాటు చేయడం చాలా అవసరం. నెమరల్ కలెక్షన్స్ ఉంటాయి కాబట్టి, రివాల్వింగ్ ఫండు ఏర్పాటు చేయడం చాలా అవసరం. ప్రతిసారి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇవ్వలేదు, మన దగ్గర ఏమీ లేదు, మేము అది ఎక్కడ వెదకాము అని చెప్పకుండా రివాల్వింగు ఫండు క్రియేట్ చేయడం చాలా అవసరం. తరువాత, మినిసుమ్ ప్రైస్ ఫిక్సు చేసే విషయంలో వెల్ బిఫోర్ ది సీజన్ బిగిన్స్ చేయాలి. ముందుగానే ఫలాని రేటు, ఫలాని వెల్ టేకి అని ఫిక్సు చేయాలి. మినిముమ్ ప్రైస్ వెదర్ ఇట్ మే బి ఫిక్సుడ్ తై ది ప్రైస్ ఓ మీషన్ థిల్ ఆర్ యు మై ఫిక్సు ఇట్ - మీరు ఎవరైనా చేయండి! ప్రతి కమోడిటీకి మినియమ్ ప్రైస్ ను సీజన్ కు ముందుగానే మీరు ఎస్టేబ్లిష్ చేస్తే రైతు తనకు ఇష్టం ఉన్న వంటను వేసుకోవడానికి వీలుంటుంది.

అందువల్ల అటువంటి పరిస్థితిని రైతుకు కల్పించినప్పుడే ఏరైనా మేలు 50 p. m. చేసినవారమవుతాము, సబ్సిడీ విషయం చూస్తున్నాం ఇది పూర్తిగా రద్దు చేయాలి. కేంద్ర ప్రభుత్వం యిచ్చే సబ్సిడీ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యిచ్చే సబ్సిడీ టెనిఫిషరీష్ చేరడం లేదు, మధ్యలో వున్న దళాలు, ఆఫీసర్లు తింటున్నారు. రేట్స్ రూపములో జోన్స్ గా రైతులకు చెల్లించే పద్ధతిని ఏర్పాటు చేయాలి. భోజనముల్లో పబ్లిషేస్ వారికి నెక్యూరిటీ లేకుండా పోతున్నది. ఏ కారణాలవల్ల

for 1987-88:

Demands for Grants.

నయినా చనిపోతే ఎక్స్ గ్రేషియా చెల్లించడము ధర్మము. మనకు మెట్ట వ్యవసాయం ఎక్కువ. కాబట్టి స్ప్రింగ్ క్లోస్ ఎక్కువగా పష్టయి చేయాలి. బోర్ వెల్ కి ఐ. డి. సి కి అప్లికేషన్ పెడితే వారి దగ్గర జియోలజిస్ట్ వున్నారు, లేరని కాలయాచన అగుతుంది. వారు చూసి బోర్ వెల్ పేపేటప్పటికి కొంత కాలం అయిపోతుంది. అలస్యము లేకుండా వెంటనే బోర్ వెల్ పేసే ఏర్పాటు చేయాలి. వారి కల్చర్ అగ్రికల్చర్ అని వ్యవసాయమంత్రిగారన్నారు. అది ఉత్తర కుమారుని ప్రజ్ఞగా కాకుండా వుండాలని, హృదయానికి ఎట్టంచుకొని ఇంతకుముందు కంటే రైతులకు మేలు జరిగిందనిపిస్తారని ఆశిస్తూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి ధన్యవాదాలు చెబుతూ విరమిస్తున్నాను.

చైర్మన్ :—సమావేశమును బుధవారం అనగా 12-8-1987 ఉదయం గం. 8-30 ని. లకు వాయిదా వేస్తున్నాను.

The House then adjourned at 7-53 p. m. till 8-30 a. m. on Wednesday the 12th August, 1987.

